БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 58 (1578) | 22 март, 1960 йил, сешанба | Баҳоси 20 тийин.

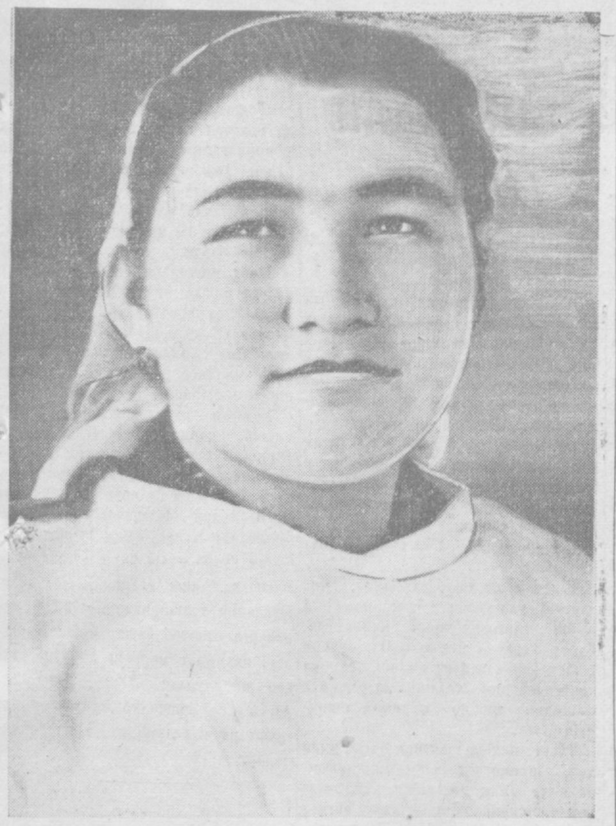

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг Ленин орденли, донгдор сут соғувчиси ўртоқ Зуҳра КОМИЛОВА.

СУТ СОҒУВЧИ

Ўнлаб дастиоҳларни моҳирлик билан бошқараётган новатор ишчи ҳақида, ҳосилимиз мўлу, юзимиз ёруғ бўлсин деб қишин-ёзин тиним билмаган миришкор деҳқон, тунни кунга улаб руль бураган азамат механизатор ҳақида, ҳа, яна шулар сингари бири-биридан зиёд, бири-бирига пайванд касб эгалари ҳақида гап борар экан, «сут соғувчи» деган ном ҳам ўзига хос фахрли ўрин билан вазмин жаранглайди.

Сут, ёғ сероб бўлсин, халқимизнинг ана шу маҳсулотларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини тўла қондирайлик, бу соҳада ҳам тезроқ Америка Қўшма Штатларига етиб олайлик! Бугун сут-товар фермаларида жон куйдириб ишлаётган, ўз говмишларининг емисувидан туну-кун бохабар бўлиб, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра кўпроқ сут соғиб олиш учун астойдил курашаётган хотин-қизларнинг олижаноб мақсади, юрак ҳиссиётлари ана шу! Зотан партия, ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқларидан бири бўлган чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш тўғрисидаги қатор тарихий қарорларида ҳам шу улуғвор вазифани шиор қилиб ўртага ташлаган.

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг сут соғувчиси, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Зуҳра Комилованинг номини ким эшитмади, дейсиз! Ўз касбини шон-шарафларга буркаган бу лобар қиз кўплаб сут соғиб олиш йўлида жонбозлик кўрсатаётган мингларнинг сафида бориб, катта ютуқларни қўлга киритди. У, ўтган йили ўз боқимидаги 16 говмишнинг ҳар биридан 5,5 минг литрдан ортиқ сут соғиб олди. Ўз касбига бўлган меҳр-муҳаббат, ишга садоқат, онгли интизом моҳир сут соғувчини улкан зафарларга етаклиб келди. Партия, ҳукуматимиз чорва маҳсулотларини кўпайтириш йўлидаги унинг хизматларини юксак тақдирлаб, Ленин ордени билан мукофотладилар.

Калинин районлик Бўриниса Исҳоқова, Ҳикоят Абдуллаева, Юқори чирчиқлик Квон Роза, чинозлик Бувойша Абдухонова, янгийўллик Анорхон Назарова каби областимиз илғор сут соғувчиларининг сон-саноғи йўқ. Бири-бирига устоз, бири-бирига шогирд, толмас касбдошлар ҳам шулар, олти минг килограммчилик ташаббусини бошлаб берган чин ватанпарвар сут соғувчилар ҳам шулар!

Ҳар бири 4—5 минг литрдан сут соғиб олишга эришган, улуғ етти йилликнинг иккинчи йилида ҳам улкан ютуқлар сари дадил қадам ташлаб бораётган моҳир сут соғувчиларимиз эл-юртнинг ҳурмат-иззатига ўз-ўзидан сазовор бўлганлари йўқ. Улар ўз постларида кечани-кундузга, кундузни кечага улаб меҳнат қилишди, саратоннинг иссиқ ҳароратларини, қишнинг аччиқ изғиринларини матонат билан енгишди, ўз говмишларининг яғринларини силаб-сийпалаб парвариш қилишди. Сигирларнинг сути тилида, силос босими — сут оқими, деб ҳар бир сигирнинг тўйиб озиқланишини таъминлашди.

Астойдил интилсанг кўзлаган мақсадингга етаберасан! Бу ҳикматли гап бечиз айтилган эмас. Ишнинг муваффақияти учун чинакам хоҳиш ва интилиш, ирода ва қунт керак. Ҳа, шундай! Областимизнинг бир қатор сут-товар фермалари раҳбарларида ана шу хоҳиш ,қунт ва интилиш етишмайди.

Ҳамма гап шундаки, баъзи бир хўжаликларнинг раҳбарлари чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга, сут-товар фермасидаги оғир ишлар жараёнларини механизациялаштиришга, соғин сигирларнинг жой шароитларини яхшилашга бефарқ қараб келмоқдалар.

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозда шу йилнинг икки ойи ичида ҳар бош соғин сигирдан 50 литрдан, Оққўрғон районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 27 литрдан, Чиноз районидаги Энгельс номли колхозда 18 килограммдан сут соғиб олинибди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Қани энди хўжаликка келтирилган фойда, қани энди ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилишлик! Ахир бу, ана шу хўжаликлар раҳбарларининг чорвачиликка иккинчи даражали иш деб қараётганликларини кўрсатмайдими?

Район партия ва совет ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари сут-товар фермаларига эътиборни кучайтиришлари, давлатга сут маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан область чорвадорлари кенгашида зиммага олинган юксак мажбуриятларнинг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш учун курашишлари керак.

Бу йил — улуғ етти йилликнинг иккинчи йилида камида 50 минг тонна сут етиштирамиз, деган аҳдимиз бор. Бунинг учун, даставвал, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, маккажўхори майдонларини кенгайтириш, ширали озуқаларни кўпайтириш, шу билан бир қаторда зотли сигирлар сонини ошириш ҳамиша диққат марказимизда бўлсин! Соғин сигирларнинг жой шароитларини яхшилаш, уларни зоотехника қоидалари асосида боқиб, вақти-вақти билан очиқ ҳавода дам олишини ташкил қилиш сигир сутини кўпайтиришда муҳим омиллардан бири эканлигини унутмаслик лозим.

Колхоз ва совхозларнинг хўжалик раҳбарлари, партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси — ҳар бир сут соғувчига қулай иш шароити яратиб бериш, уларни ҳалол меҳнатга илҳомлантириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш ва ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборишдан иборат.

Келинг, Зуҳра Комилова, Бўриниса Исҳоқова, Квон Роза каби олти мингчилар ҳаракатини кенг қанот ёздирайлик. Сут, ёғ мўл-кўл бўлсин. Аҳолининг ана шу маҳсулотларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини тўла қондирайлик!

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ОҚҚЎРҒОН. Район меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларини амалга ошираборнб, шу йилнинг 20 мартида давлатга тухум сотиш йиллик планини 100,3 процент бажардилар. Ҳаммаси бўлиб давлатга 301 минг дона тухум сотилди. Район колхозларининг аъзолари, совхоз коллективи яна 250 минг дона тухум тайёрлаб давлатга сотиш юзасидан янги мажбурият олдилар.

Сталин номли колхоз давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажарди

ЯНГИЙЎЛ. 21 март. Сталин номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини амалга ошираборнб, давлатга гўшт топшириш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Давлатга 721 центнер гўшт топширилди.

Сут етиштиришни кўпайтириш соҳасида ҳам юқори кўрсаткичларга эришилмоқда. Давлатга сут сотиш биринчи квартал плани 136,8 процент бажарилди. 440 центнер ўрнига 575 центнер сут сотилди. Тухум сотиш биринчи квартал плани ҳам анча ортиғи билан бажарилди. Пландаги 18 минг дона ўрнига 35 минг дона тухум топширилди.

Колхозда давлатга гўшт, сут, тухум топшириш давом этмоқда.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Никита Сергеевич ХРУЩЧЕВГА

Биз, Асхат Зиганшиннинг ота-оналари ва қариндош-уруғлари Коммунистик партияга, Ленин комсомолига ўғлимизни Ватанга, совет халқига фидокорона хизмат қилиш руҳида тарбиялаганликлари учун ташаккур билдирамиз.

Севикли Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида тағин ҳам яхшироқ меҳнат қиламиз.

РАҲИМЗЯН, ХАТИМЯ, МАВУЛЮМДЯН, РАМЗИЯ ЗИГАНШИНЛАР.

Шентала, Куйбишев области.
1960 йил 20 март.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Ўртоқ ХРУШЧЕВГА

Қадрли Никита Сергеевич!

Менинг ўғлим Филипп ва унинг ўртоқлари тўғрисида оталарча қилган ғамхўрлигингиз учун Сизга соф оналик қалбимдан ташаккур билдираман.

Ўз ўғилларимизни буюк Совет Ватанига муносиб кишилар қилиб тарбиялашда биз, оналарга ёрдам берганликлари учун жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига раҳмат.

А. Ю. ПОПЛАВСКАЯ.

Чемеровци, Хмельницкий области.
1960 йил 18 март.

ВАТАНДОШЛАРИМИЗ БИЛАН ФАХРЛАНАМИЗ

«Нью-Йорк. Америка Қўшма Штатлари.

Қадрли қуролдош дўстларимиз!

Биз, Туркистон Ҳарбий округи ҳарбий қисмларининг солдат, сержант ва офицерлари сизни океан кучлари билан курашда эришган ғалабангиз билан табриклаймиз. Биз сизнинг ботирлигингиз ва қаҳрамонлигингиз билан фахрланамиз. Тезроқ соғайишингизни, бахтли бўлишингизни ва тезроқ Ватанимизга қайтиб келишингизни истаймиз. Қўлларингизни маҳкам қисамиз.

Ҳарбий қисм шахсий составининг топшириғига биноан — солдат А. БАБЮК, младший сержант Т. ГАМОЛИН, старшина ВЛАДИМИРОВ, капитан П. ХАНИН».

Денгиз кучларини енгиб мислсиз қаҳрамонлик кўрсатган тўрт совет қаҳрамонига офицер С. Галин командирлик қилаётган Н-қисмнинг жангчилари юқоридаги телеграммани Америка Қўшма Штатларига юбордилар.

Жангчилар ўз тенгдошларининг дунёни ҳайратда қолдирган қаҳрамонликлари билан ҳақли равишда фахрланмоқдалар. Улар, бизнинг ҳар биримиз ҳам ўша тўрт жангчи ўрнида бўлганимизда табиат кучлари билан ана шундай мардлик ва жасорат билан олишардик, деб айтмоқдалар.

БУ ҲАР БИРИМИЗ УЧУН ЎРНАК

Бўлинмамиз жангчилари тўрт совет ватанпарвари — младший сержант А. Зиганшин ва оддий солдатлар И. Федотов, А. Крючковский, Ф. Поплавскийлар томонидан кўрсатилган мислсиз қаҳрамонликдан ғоят ҳаяжонланмоқдалар. Уларнинг 49 кун давомида океаннинг шафқатсиз ҳужумига, очлик ва ташналикка қарши курашиб ғолиб чиққанликлари ҳаммани ҳайратда қолдирди.

Дўстлик, коллективизм она-Ватан ва Коммунистик партияга садоқат руҳида тарбияланган бу совет жангчилари етти ҳафта давомида фақат Ватанлари ва ўз халқлари ҳақида ўйладилар. Ана шу фикр-ўй уларга куч-қувват бағишлади, руҳларини бардам тутди. Агар бизнинг ҳар биримиз ҳам ана шу жангчилар аҳволига тушиб қолганимизда ўзимизни худди ўшалардек тутардик. Чунки бизни Коммунистик партия, Ленин комсомоли ва меҳрибон командирларимиз ҳар қандай қийинчиликларни енгадиган ботир ва жасур қилиб тарбияламоқдалар.

Биз ҳаммамиз тўрт қаҳрамондан ўрнак оламиз. Уларнинг бу ватанпарварликлари бизни она-Ватан олдидаги ўз бурчимизни янада садоқат билан бажаришга илҳомлантирмоқда.

А. ЛИМАСОВ,
ефрейтор.

ДЎСТЛАРИМИЗГА ЖАНГОВАР САЛОМ

Чеки йўқ океанда овқатсиз ва сувсиз табиатнинг шафқатсиз кучларига қарши мардонавор курашиб 49 кунда ҳам таслим бўлмаслик — бу мислсиз қаҳрамонлик ишидир. Шу туфайли ҳам младший сержант Зиганшин, оддий солдатлар Поплавский, Крючковский ва Федотовларнинг қаҳрамонликларига бутун дунё қойил қолмоқда.

Биз ўз дўстларимизга жанговар комсомоллик саломини йўллаймиз. Уларга тезроқ соғайишни ва она-Ватанга сиҳат-саломат қайтиб келишини тилаймиз.

И. ШАРШЕНБОЕВ,
младший сержант.

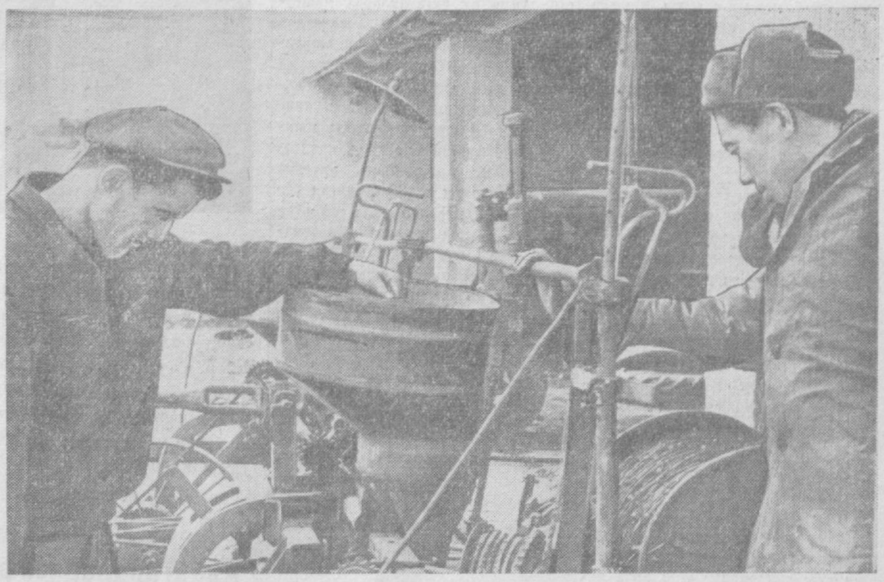

Янгийўл районидаги Киров номли колхоз аъзолари чигит экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Хўжаликда барча техника ремонтдан чиқарилиб синовдан ўтказилди. Ҳозир чигитни квадрат-уялаб экадиган агрегатнинг экипажи тайёрланмоқда. Суратда: бош инженер-механик А. Г. Шек механизатор Иброҳим Илёсовга янги типдаги сеялкани ишлатиш йўлларини тушунтирмоқда.

О. Қозоқбоев фотоси.

Ерни экишга пухта тайёрлаш керак

Кўпинча деҳқонлардан: «бу йил ҳаво яхши келди, чигитимиз бир текисда униб чиқди» ё бўлмаса: «ҳаво қуруқ келди, кўчатимиз сийрак бўлиб қолди» деган гапларни эшитасиз.

Демак, ёғин-чочиннинг миқдори ҳамма ерда бир хил бўлавермайди. Экиш олдидан ерни ишлашда ҳам бу нарсага эътибор бериш керак. Ёғин-чочин камроқ бўлиб, намлик етарли бўлмаган районлар шароитида эрта баҳорда — далада трактор юра оладиган шароит вужудга келиши билан бороналашни ўтказиш лозим. Ёғин-чочин кўп бўладиган районларда эса бороналаш сал кечикиброқ ўтказилади.

Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатадики, ёғин-чочин озроқ бўладиган районларда ердаги намликнинг оз-кўплигига қараб бороналаш ишлари февралнинг иккинчи ярмида ва мартнинг биринчи ярмида ўтказилади. Баҳор вақтларида ёғингарчилик 150 миллиметрдан ортмайдиган ерлар ана шундай районларга киритилади. Бироқ ердаги намлик бундан кўпроқ бўладиган районлар ҳам бор. Бундай ерларда бороналаш мартнинг иккинчи ярмида ўтказилади.

Ернинг шўрини ювиш, яхоблаш — пахта далаларида амалга ошириладиган муҳим тадбирлардан бири. Илғор хўжаликлар бу ишни бажарганларидан кейин ер етилиши билан дарров бороналашни ўтказадилар. Чунки бу тадбир амалга оширилмаса намлик тезда кўтарилиб кетади.

Шуни ҳам айтиш керакки, баъзи деҳқонлар бороналашни ўз вақтида ўтказадилар-у, бу ишни қай хилда, қандай агрегатлар ёрдамида ўтказилишига етарли аҳамият бермайдилар. Оқибатда бу ҳол тупроқнинг зичланиб кетишига, қуриб қолишига ёки серкесак бўлишига олиб келади. Айрим хўжаликларда экиш олдидан ерни ишлаганда дискали бороналардан фойдаланилади. Оқибатда намлик тез йўқолади, илдиз орқали тарқалувчи кўп йиллик бегона ўтлар кўпайиб кетади. Ғоз панжали ишчи органлари ўрнатилган бороналар билан ер чизелланганида эса юқоридагидай камчиликлар рўй бермайди. Бироқ бундан дискали бороналар ерни ишлаш учун мақбул эмас экан деган маъно келиб чиқмайди. Айрим хўжаликларда кузги шудгорлашнинг сифатсиз бўлиши, эрта кўкламда ернинг ўз вақтида бороналанмаслиги сабабли экин майдонлари серкесак бўлиб қолади. Мана шундай ерларда дискали боронадан фойдаланиш энг яхши натижаларни беради.

Ерни ишлашда ғоз панжали чизелларнинг афзалликларини юқорида айтган эдик. Бироқ ер бу чизель билан бороналанганида иш органларининг 10—12 сантиметрдан чуқурга ботиши фойдали эмас, аксинча зарарлидир. Чунки боронанинг иш органлари қанча чуқур ботса, тупроқ шунча серкесак бўлиб қолади, намлик йўқолади. Мана бир мисол: бир картада пахта майдони 20—25 сантиметр чуқурликда чизелланиб, бир вақтнинг ўзида мола ҳам босилганда ҳар гектар ердан 37,4 центнердан, 10—12 сантиметр чуқурликда чизелланиб бир вақтнинг ўзида мола босилганида эса 40,4 центнердан ҳосил олинди.

Кейинги вақтларда айрим мутахассислар, қишлоқ хўжалик раҳбарлари яхобланган, шўри ювилган ерларда тупроқ зичланиб қолган бўлса, дискали боронани қўллаш лозим, деган фикрни кўпроқ қувватлайдиган бўлиб қолдилар. Бироқ ўтказилган кўпгина тажрибалар бу фикрнинг нотўғрилигини кўрсатади. Бу ҳақда юқорида ҳам айтиб ўтган эдик. Демак экиш олдидан ер ишланганида об-ҳаво шароити, ёғингарчиликнинг миқдори, ер шароити тўла ҳисобга олиниши керак.

Кейинги йилларда пахтачиликни механизациялаш ва электрлаштириш институти ўз тажриба участкасида, шунингдек Боёвут районидаги 1-«Боёвут» совхозида қатор тажрибалар ўтказди. Маълум бўлишича яхоб суви берилмаган карталарда экиш олдидан ерни фақат борона ёрдамида ишланганида чигит тўла униб чиққан, ғўза соғлом ўсган. Дискали боронада ишланганида эса чигит 5—10 процент кам униб чиққан.

Бу йилдан бошлаб кўп хўжаликлар уяларга белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган сеялкаларга эга бўлиб қолди. Чигит бундай сеялкалар билан экилганида ҳар бир уяга анча кам уруғлик тушади. Агар яхши тайёрланмаган, нормал нами бўлмаган ерларга шундай сеялкалар билан чигит эксак, унинг анчагина қисми униб чиқмайди. Шундай экан, ҳозирги кунда ҳар бир колхоз, ҳар бир совхоз ерга чигит ташланадиган кунга қадар пахта майдонларини сифатли ишлашни таъминлашлари керак. Бу олинган социалистик мажбуриятни тўла бажариш учун зарур бўлган энг муҳим омиллардан биридир.

М. МИРҚОСИМОВ,
М. АҲМЕДЖОНОВ,
Пахтачиликни механизациялаш ва электрлаштириш Ўзбекистон илмий-тадқиқот институтининг илмий ходимлари.

700 тонна маҳаллий ўғит

Чиноз районидаги Киров номли колхоз аъзолари 1544 гектар пахта майдонидан 4195 тонна ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Шу мақсад билан ҳозир колхозда кўкламга тайёргарлик ишлари жадал суръатлар билан бораётир. Техника ремонти тугалланган.

Колхоз правленияси маҳаллий ўғит мўл ҳосил гарови эканини назарда тутиб, 30 та от-арава, 5 та автомашина ажратган, шу транспортлар ёрдамида ҳар куни далага 120 тоннадан гўнг чиқарилаётир.

Гўнг тўплаш ва уни далага чиқаришда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Т. Охунова бошлиқ бригада аъзолари бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Ҳозиргача бу бригадада 700 тоннадан ортиқроқ маҳаллий ўғит далага ташиб чиқарилди.

А. АБДУРАҲМОНОВ.

САН-ФРАНЦИСКО. Совет солдатлари (чапдан) Ф. Поплавский, А. Зиганшин, И. Федотов ва А. Крючковскийлар Вашингтондаги Совет элчихонаси вакили А. А. Кардашев билан.

Юнайтед Пресс фотоси, (Расм фототелеграф орқали қабул қилинган).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Партия пропагандасининг таъсирчанлиги учун

Илгари оддий ишчи бўлган ўртоқ Юнусов ўша кезлардаёқ ўз иқтисодий билими ва иш малакасини оширишга кўпроқ ҳаракат қиларди. У аввалгидек ҳозир ҳам завод ҳузурида ташкил этилган экономикани ўрганиш тўгарагининг актив қатнашчиси. Бу унинг ишлаб чиқариш фаолиятига ҳам ижобий таъсир кўрсатди.

Ўқиш унинг корхона экономикасини чуқур ўрганишига яқиндан ёрдам берди. Ҳам ўқиб, ҳам унумли меҳнат қилиб коллектив ўртасида катта обрў қозонган ишчи Юнусовни 1-босмахона маъмурияти аввал мастерликка, кейинчалик эса цех бошлиғи вазифасига кўтарди. У шу кеча-кундузда цех коллективининг эътиборини маҳсулот таннархини камайтириш йўли билан меҳнат унумдорлигини оширишга жалб қилмоқда.

Октябрь районидаги саноат корхоналари ҳузурида ташкил этилган сиёсий мактаб, турли тўгарак ва семинар машғулотларига актив қатнашиб, ўртоқ Юнусов каби ўз билимини ошираётган ишчилар ва инженер-техник ходимлар жуда кўп.

Район партия комитети КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қароридан сўнг пропаганда ишларининг савиясини оширишга алоҳида эътибор бериб, бу соҳада бирмунча муҳим тадбирларни амалга оширди.

Корхоналар ва қурилиш ташкилотларидаги КПСС тарихини ўрганиш тўгаракларининг иши анча яхшиланди, кадрларнинг экономикани ўрганишга бўлган қизиқишлари ортди, тўгарак ва назарий семинарларда қатнашувчи тингловчиларнинг сони кўпайди.

1957-1958 ўқув йилида конкрет экономикани ўрганиш тўгараги ва семинарларининг сони 65 та бўлиб, уларда 1250 киши қатнашган бўлса, ҳозир бундай тўгарак ва семинарлар 152 тага етди, уларга қатнашувчиларнинг сони икки баравар кўпайди. Ҳозир партия маорифи шохобчаларидаги тўгарак ва семинар машғулотларига қатнашаётган активлар 13400 кишини ташкил қилади.

Лекин умуман олганда районда партия пропагандасининг олиб борилиши ҳозирги юксак талабларга тўла жавоб бермайди. Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми ҳам бу соҳада жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганини таъкидлаб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори муносабати билан район партия ташкилотининг вазифалари ҳақида доклад қилган райком секретари Р. Нишонов ва музокарада сўзга чиққан бошқа ўртоқлар бир қатор партия ташкилотлари ҳузурида ташкил этилган тўгаракларда машғулотлар ҳали ҳам ҳаёт билан, ҳар бир коллективнинг олдида турган амалий вазифалар билан маҳкам боғлаб олиб борилмаётгани ҳақида конкрет фактлар келтирдилар.

Ўзбекистон трактор-йиғув заводида ҳар хил типдаги 6 та тўгарак бор. Уларга 115 киши жалб қилинган. Аммо бу тўгаракларда машғулотлар ғоявий-назарий жиҳатдан паст савияда ва турмушдан ажралган ҳолда олиб борилади. Бу пропагандистларни танлашга етарли эътибор берилмаганлигидадир. Шунинг учун ҳам бу ерда пропаганда ишининг олиб борилиши суст, у коллективни етти йилликнинг улуғвор топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашга тўла сафарбар қилишда етарли таъсир кўрсатмаётир. Завод бир меёрда ишламайди. Кўп ҳолларда давлат планлари бажарилмай қолмоқда.

Партия пропагандаси соҳасидаги бундай камчиликлар эгар-жабдуқ, 1-тикув фабрикаларида, «Октябрь 30 йиллиги», «Шарқ гули» артелларида ҳам мавжуддир. Пропагандистлар машғулотларнинг юқори савияда ўтишини таъминламаётирлар, қироатхоникка йўл қўймоқдалар.

Пленумда сўзга чиққан совет ходимлари тайёрлаш курси партия ташкилотининг секретари Набиев, Тошкент молия-иқтисод институти кафедрасининг мудири Яковлев, ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг директори Маҳмудов ва бошқа ўртоқлар республика Маданият министрлиги, «Узбекфильм», телестудия, область маданият бошқармаси, область қишлоқ хўжалиги бошқармаси, область коммунал хўжалиги бўлими бошланғич партия ташкилотларининг кадрларни ўқитиш, уларнинг сиёсий ва иқтисодий билимларини оширишга етарли аҳамият бермаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Пленумда завод директорлари, инженерлари ва экономистларни пропагандистлик ишига кўпроқ жалб қилиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Шунингдек маҳаллаларда, хотин-қизлар ўртасида лекция пропагандасини кучайтириш, ишлаб чиқариш новаторлари билан учрашувлар уюштириш, атеистик пропаганданинг турли формаларидан фойдаланиш тўғрисида ҳам кўп гап бўлди.

Пленум партия пропагандасининг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлаш ва унинг таъсирчанлигини оширишга қаратилган муҳим тадбирларни белгилади.

М. ҒОЗИЕВ.

Тошкентдаги 3-мебель фабрикасининг коллективи Ленин вахтасида туриб, иш суръатини кун сайин оширмоқда. Корхонанинг илғор ишчиси Худойберди Мўминов смена топшириғини 160—180 процентдан бажариб, ҳаммага ўрнак кўрсатмоқда. Суратда: ўртоқ Х. Мўминов.

А. Тўраев фотоси.

Авангардлар сафи кенгаймоқда

Коммунистик меҳнат бригадаси ва зарбдори унвонини олиш учун кураш, гагановачилик ҳаракати давримизнинг энг илғор ва энг истиқболли ҳаракати бўлиб қолди. Минглаб илғор ёшлар — ишчилар, инженер-техник ходимлар, қурувчилар, транспортчилар, колхозчи ва механизаторлар бу ҳаракатга қўшилмоқдалар.

Ҳозир республикамизда 3200 дан ортиқ коллектив коммунистик меҳнат бригадаси, 14 мингдан ортиқ киши эса коммунистик меҳнат зарбдори унвонини олиш учун курашаётир.

Жумладан, Тошкент областида 2281 коллектив коммунистик меҳнат бригадаси унвонини олиш учун курашаётир, 367 коллектив бу шарафли номга сазовор бўлди. Зарбдорлик учун курашаётган 10 мингга яқин кишидан 1800 дан ортиғига коммунистик меҳнат зарбдори унвони берилди.

Ватанпарвар ишчи ва колхозчилардан 700 дан ортиқ киши Гаганова изидан бориб, қолоқ бригада ва участкаларни кўтариш учун отилиб чиқди. Буларнинг кўпи ҳозир қолоқ участкаларни илғорлар сафига етказиб олди.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"НИНГ МУХБИРЛАР ПОСТИДАН

ҲАМОН ЎША-ЎША

ТОШКЕНТ СОВНАРХОЗИ МАШИНАСОЗЛИК САНОАТИ БОШҚАРМАСИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Қуюв цехи — корхона юраги. Нега десангиз, ҳар қандай машина ва механизмнинг каттадан-кичик барча детали даставвал ана шу ерда яратилади. Бинобарин, бу участка қанчалик яхши ишласа, корхона умумий кўрсаткичи ҳам шунчалик юқори бўлади.

Худди шу мақсадда Тошкент транспорт машинасозлиги заводида ҳам қуюв цехини реконструкция қилишга киришилиб, конвейер линияси, қолип тайёрлаш машиналари, осма чўмичлар, қуйилмани қолипдан ажратиб оладиган, тупроқ аралашмаси тайёрлайдиган махсус машиналар ўрнатилди.

Ўша кезда цех коллективи «зап иш бўлаяпти-да, энди чанг-тўзондан ҳам қутилсак, дўппини яримта қилиб, машиналарнинг мурувватини бураб юраберамиз», — деб чинакам қувонишган эди.

Машина-ускуналарни келтириш, монтаж қилишга озмунча маблағ кетдими? Биргина конвейер линиясини ишга тушириш учун бир миллион, осма чўмичларни монтаж қилиш учун эса юзларча минг сўм сарфланди. Қилинган иш кўнгилдагидек натижа берса, сарфланган маблағнинг ўрнини тўлатиб олиш хамирдан қил суғиргандек гап. Бунинг учун эса таваккал иш тутмасдан, етти ўйлаб бир кесиш керак.

Аммо корхона раҳбарлари негадир халқимизнинг бу ҳикматли сўзига амал қилмадилар. Ким билсин, балки сарфланган маблағларнинг ўз ҳамёнларига дахли бўлмагани учун шундай қилгандирлар. Қўйинг-чи, осма чўмичлар таваккал қилиб, нотўғри лойиҳа асосида қурилди. Оқибат бу ускуна фойдаланишга тамомила яроқсиз бўлиб чиқди.

Сабаби, биринчидан осма чўмичларни чўян эритадиган печь — вагранканинг эритма оқиб тушадиган тарнови тагига келтириб бўлмайди, иккинчидан уларга эритма тўлдирилган тақдирда ҳам конвейердаги қолипларга қуйишнинг иложи йўқ.

Қуювчилар ҳамон эски усулда ишлаб, эритма қуйишда кўприк кранидан фойдаланиб келмоқдалар. Шу сабабли ҳам эритма қолипларга қуйилиб бўлгунча цехда иш тўхтаб қолмоқда. Чўмичлар эса цехнинг ўртасида қаққайиб турибди. Орадан икки йилга яқин вақт ўтиб кетганига қарамай, корхона раҳбарлари уларни қайта монтаж қилиш ҳақида қайғирмаётирлар.

Қолиплаш машиналари ҳақида ҳам бир-икки оғиз тўхтаб ўтмоқчимиз. Бу машиналар 1958 йилда ўрнатилган бўлиб, мақсад қолипловчилар меҳнатини енгиллаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш эди. Бироқ, бу иш ҳам ўлда-жўлда қолиб кетди. Ҳозир цехда 9 та қолиплаш машинаси ишлаб турган бўлса ҳам, шу чоққача уларнинг бирортасига ҳам бункер ўрнатилгани йўқ. Опокларга белкурак билан тупроқ аралашмаси тўлдириш қанчадан-қанча ортиқча меҳнат сарфлашни талаб қилади. Қолипловчилар иш вақтининг 40—50 процентини ана шу ишга сарфлаётирлар. Бункерлар ўрнатилганда эди, опокларни тўлатиш учун кнопкани босиш кифоя қилар, бинобарин меҳнат унумдорлиги ҳам 30—40 процент ошар эди. Афсуски, бу ҳақда ҳам ҳеч ким чинакамига бош қотирмаётир.

Маълумки, қуйилмани қолипдан ажратиб олиш кўп меҳнат талаб қилади. Цехда бу процессни бажарадиган махсус машина бор. Аммо у шу чоққача фойдаланилмай ётибди. Шуниси қизиқки, тайёр машинани ишлатаолмаган корхона раҳбарлари, «бекор ётса бир ўзи зерикиб қолади», деб ўйлашди шекилли, ўтган йили худди шу маркадаги яна бир янги машинани сотиб олдилар. Ҳозир ана шу иккита машина, берсанг еймам, урсанг ўламан, деб кўзга тушган чўпдек цех коллективининг жиғига тегиб ётибди.

Тупроқ аралашмаси тайёрланадиган хомашё — қум, кокс очиқ ҳавода сақланади. Шунинг учун ҳам тупроқ аралашмаси тайёрлашдан олдин қумни обдан қуритиш лозим. Бунинг учун махсус печь тайёрланди. Бироқ уни ишга тушириш, кўпчиликка маълум бўлмаган сабабларга кўра, судраб юборилмоқда. Бу корхонага жуда қимматга тушаётир. Чунки ҳозир 4 ишчи бутун смена давомида хомашё қуритиш билан машғул бўлаётир. Ваҳоланки, махсус печь ишга тушса, бу процессни бир ишчи ўйнаб-ўйнаб бажариши мумкин. Хомашёни қуритиш учун оддий печга кераҒидан анча ортиқ сарфланаётган ёқилғи ва электр қувватини айтиб ўтирмасак ҳам бўлади.

Цех коллективининг қайта-қайта талаб қилишига қарамай, Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши раҳбарлари ҳам, корхона раҳбарлари ҳам вентилятор установкаси ўрнатишга иккинчи даражали иш, деб қараб келмоқдалар. Баҳона — маблағ йўқ эмиш. Қизиқ, иш бермай бекор ётган машиналар сонини кўпайтириш учун топилган маблағ, қуювчи ва қолипловчилар меҳнат шароитини яхшилаш учун топилмас эмиш. Ахир бу ерда озми-кўпми 150 киши меҳнат қиладику!

Шуниси таажжубланарлики, мис эритиш участкаси биносининг 4 жойига тиргович тираб қўйилибди. Бироқ корхона раҳбарлари бинони тезлик билан ремонт қилиш, техника хавфсизлигини таъминлаш ҳақида шошилинч тадбир кўришга ошиқмаётирлар.

Тўғри, цех коллективи ўтган йили ҳам, шунингдек етти йилликнинг иккинчи йили дастлабки ойларида ҳам топшириқларни доимо ортиғи билан бажариб келаётир. Лекин шуни унутмаслик кераккки, план чегара эмас.

Шу нарсани таъкидлаб ўтмоқчимизки, юқорида айтилган танқидий мулоҳазалар янги гап эмас. Ўтган йили июнь ва август ойларида «Тошкент ҳақиқати» газетаси саҳифаларида «Машина ва механизмлар қачонгача бекор туради», «Кўрсаткичларимиз яхши бўлгани билан...» сарлавҳалари остида босилган танқидий материалларда шу цехда йўл қўйиб келинаётган камчиликлар, фойдаланилмай бекор турган машина ва механизмлар қайта-қайта тилга олинган эди.

Бироқ Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши раҳбарлари, шунингдек корхона маъмурияти бу танқидий мулоҳазаларни эшитиб эшитмагандек, бемалол юрибдилар. Энди охирги сўз ана шу раҳбар ходимларга.

А. ЮТКЕВИЧ,
корхона бош металлурги, қуюв цехи бошлиғи вазифасини бажарувчи.

У. УСМОНОВ,
қуюв цехининг ишчиси.

М. МАЦКЕВИЧ,
механика цехининг мастери.

У. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Янги корхона ютуқлари

«Главголодностепстрой»га қарашли Бекобод ғишт заводининг ишга туширилганига эндигина бир йил бўлди. Ана шу қисқа муддат ичида корхона коллективи қўриқ ерларда кенг кўламда олиб борилаётган қурилишларга 10 миллионга яқин ғишт етказиб берди.

Завод ишчилари бу йил ҳам бир меёрда ишлаб, ойлик топшириқларни ошириб бажараётирлар. Улар зиммаларига юксак мажбурият олиб, етти йилликнинг иккинчи йилида 22,5 миллион дона сифатли ғишт ишлаб чиқаришга аҳд қилганлар.

Ҳозирги кунда корхонада ғишт ишлаб чиқаришни бир мунча кўпайтириш имконини берадиган тадбирлар амалга оширилаётир. Бошқа корхоналардагидек бу ерда ҳам доҳимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Кундалик топшириқларни 1,5-2 баравар етказиб бажараётган қолиплаш цехининг мастери Аҳмедов, илғор ишчилардан Хегай, Лимарева, Акопян ва бошқалар бу мусобақада яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

КАМЁБ ПРЕСС

Яқинда Чимкент машинасозлари кардан подшипниклари корпусларини совуқ усулда тайёрлайдиган автомат пресс ишлаб чиқардилар. Янги агрегат бир минутда 70 та подшипник корпуси тайёрлайди.

Автомат яратилгунга қадар подшипник корпуслари металл қирқиш станокларида ёки иссиқ усулда штамповка қилиб тайёрланар, сўнгра механик ишлов берилар эди. Бу икки усулда ҳам металлнинг қарийб 50 проценти чиқитга чиқариб ташланарди.

Москва давлат подшипник заводига жўнатилган янги камёб пресс 300 дан ортиқ кишининг ишини бажаради.

АВТОМАТ СУТ ЎЛЧАЙДИ

«Гипромолоко» институтининг коллективи потокдаги сут ҳажмини ўлчайдиган автомат счетчик ихтиро қилди. Янги прибор бир соатда 16 минг литр сутни ўлчайди.

Счетчикнинг конструкцияси жуда оддий бўлиб, у корпус-камера, иккита тухумсимон шестерня, узатиш механизми, узоқдан туриб ҳисоблаш пультидан иборат.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"НИНГ РЕЙД БРИГАДАСИ

Парвойи палак

Областимизда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш ва савдо маданиятини ошириш, умумий овқатланиш корхоналари устидан жамоат контролини кучайтириш соҳасида бир мунча ишлар қилинди. Касаба союз ташкилотлари бу масалалар билан кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Бироқ айрим жойларда бу муҳим масалалар партия, совет ва касаба союз ташкилотлари эътиборидан четда қолмоқда.

Ўрта Чирчиқ район матлубот жамияти ва райондаги бошқа савдо ташкилотларининг фаолиятини таҳлил қилиб кўрилганда, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Умумий овқатланишни янада ривожлантириш ва яхшилаш тўғрисида», «Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш чоралари тўғрисида» деб чиқарган қарорларида белгиланган тадбирлар бу ерларда ниҳоятда сусткашлик билан амалга оширилаётганлиги, савдо тармоқларида ва умумий овқатланиш корхоналарининг ишида жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги маълум бўлди.

Район савдо ташкилотларининг раҳбар ходимлари жойларда савдо-сотиқни тўғри ташкил этмасликлари натижасида район матлубот жамияти қарамоғидаги айрим магазинлар ойлик ва квартал планларини бажармаётир, меҳнаткашлар ҳақига хиёнат қилиш фактлари ҳамон давом этмоқда. Район матлубот жамияти январь ойи товар обороти планини атиги 80,6 процент бажарди, ёки планда кўрсатилганидан 2 миллион 220 минг сўм кам оборот қилди. Ўртоқ Ҳ. Ҳамзаева раислик қилаётган Тўйтепа сельпоси 3 миллион 200 минг ўрнига 1 миллион 980 минг сўм оборот қилиб, топшириқни фақат 61,8 процент бажарди. Қорасув сельпосида ҳам худди шундай аҳволни кўрамиз.

Аҳоли эҳтиёжи учун энг зарур бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари кам келтирилади. Магазин мудирлари аҳолининг эҳтиёжини пухта ҳисобга олмайдилар. Район матлубот жамиятида 41 миллион сўмлик мол сотилмай қолишининг боиси ҳам ана шунда.

Район матлубот жамияти (раиси Миразимов, савдо мудири Ғуломов ўртоқлар) ишчилар кооперацияси ва сельполарга тақсим қилган молларни ўз вақтида етказиб бермайди. Масалан, Қорасув сельпосига 1 квартал учун 240 минг сўмлик кийим-кечак, 200 минг сўмлик пойафзал, 60 минг сўмлик трикотаж моллари берилиши кўзда тутилган бўлса ҳам, бу моллар ўз вақтида етказиб берилмади.

Аҳолини саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда кўчма дўконлар катта роль ўйнайди. Лекин районда кўчма дўконлар мунтазам ишламайди. Колхозлардаги магазинлар иш соатларида кўпинча берк бўлади. Эрта билан ва кечқурунлари савдо қилиш ташкил этилмайди. Қурилиш материаллари планда белгиланганидан анча кам келтирилади. Масалан, ўтган йили 2836 ўрнига 1156 кубометр ёғоч, 1290 ўрнига 114 тонна цемент, 1000 ўрнига 80 рулон толь олинди, холос.

Район матлубот жамияти раҳбарлари кадрлар танлаш ва уларни ишга жойлаштиришдек энг муҳим масалага юзаки қарайдилар. Шуни ҳам айтиш кераккки, улар хиёнат қилгани учун бир магазиндан бўшатилган кишини иккинчи бир магазинга яна ишга қўйдилар. Масалан, район марказидаги 2-озиқ-овқат маҳсулотлари магазинининг собиқ мудири, «Муштум» журналида босилган танқидий материал муносабати билан ишдан олинган Малик Турдимуҳамедовни 5-магазинга мудир қилиб жойладилар. У, илгариги қинғир «ҳунар»ини яна давом эттирмоқда. 14-магазин мудири Мерганбоевнинг икки килограмм деб сотган ёғи 1800 грамм чиқди. Бундай аҳвол кўчма дўкон сотувчиси Баҳрамовда ҳам юз берган.

Раҳбарларнинг эътиборсизлиги орқасида бошқа ихтисосга эга бўлган кишилар ҳам савдо ишларига кириб олганлар. Чунончи агроном Г. Тўрамуродов Ўртасарой сельпосида экспедитор, фельдшер Саламуллаев шу сельпонинг 16-магазинида мудир бўлиб ишламоқдалар.

Пайчилардан аъзолик бадаллари йиғиш ишида ҳам мутлақо тартибсизлик ҳукм суриб келмоқда. Ўтган йили пай пули тўплаш плани атиги 21 процент бажарилди.

Умумий овқатланиш бўлимларининг ишида ҳам жиддий камчиликлар бор. Ўтган йил озиқ-овқат бўйича оборот топшириғи 90 процент, шу йилнинг январь ойи плани 72 процент бажарилди, холос.

Район савдо ходимлари юқоридаги хато ва камчиликларга тезда барҳам беришлари лозим. Сотувчилар ва умумий овқатланиш муассасаларининг хизматчилари меҳнаткашлар билан яхши муомалада бўлишлари, ҳалол ишлашлари, магазинларда аҳоли талаб қилган молларнинг кўпроқ бўлишини таъминлашлари, уларнинг буюртмаларини қабул қилиб, эҳтиёж учун зарур молларни келтириб туришлари керак. Ана шундагина улар ўз олдиларига қўйилган вазифани бажара оладилар.

У. ЙЎЛДОШЕВ,
Охунбобоев номли 4-ўрта мактабнинг директори.

М. ПАРДАЕВ,
Тўйтепа қишлоқ совети раисининг ўринбосари.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўрта Чирчиқ район «Мўл ҳосил учун» газета редакциясининг ходими.

Жонажон Ватанимизда

МОСКВА. В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги яқинлашиши муносабати билан жуда кўп москваликлар ва пойтахт меҳмонлари В. И. Ленин Марказий музейига келмоқдалар. Бу ерда сўнгги вақтда экспозицияларни янада бойитиш бўйича катта ишлар амалга оширилди.

Суратда: тамошабинлар музей залларининг бирида.

В. Севостьянов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Н. К. Крупскаянинг ҳозиргача маълум бўлмаган иккита хати

ТБИЛИСИ университетининг доценти З. Швелидзе марҳум академик Г. В. Хачапуридзенинг шахсий архивида Н. К. Крупскаянинг ҳозиргача маълум бўлмаган иккита хатини топди. Ана шу хатлардан бири Хачапуридзе номига ёзилган эди. Г. В. Хачапуридзе 1921 — 1924 йилларда Грузия Маориф халқ комиссариати ҳузуридаги Сиёсий маориф Бош бошқармасининг раиси бўлиб ишлаган эди. Иккинчи хат Грузия Коммунистик партияси Марказий Комитетига юборилган.

Ҳар иккала хат ҳам Н. К. Крупскаянинг қўли билан ёзилган. Хачапуридзенинг номига ёзилган хат саккиз дафтар варағидан иборат бўлиб, Марказий Комитетга юборилган хат эса уч ярим варақдан иборатдир. Уларнинг ҳар иккаласига ҳам «Н. К. Ульянова-Крупская» деб имзо қўйилган. Хатларнинг қайси вақтда ёзилганлиги маълум эмас. Лекин, бу хатлар партиянинг X съезди тамом бўлганидан кейин, яъни 1921 йилда ёзилганлиги кўриниб турибди.

Маълумки, 1920 йилда Н. К. Крупская Главполитпросветнинг раиси бўлиб ишлаган эди. Главполитпросвет партиянинг X съезди ва шахсан В. И. Лениннинг қарорига мувофиқ, НЭП даврида оммaнинг сиёсий маорифи соҳасида катта ишларни амалга оширган эди.

Чорвадорлар муваффақияти

ГОМЕЛЬ областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини бажара бориб ва етти йилликнинг иккинчи йилида қабул қилинган мажбуриятларни муддатидан олдин бажариш учун курашиб, сут харид қилиш квартал планини муддатидан олдин бажардилар. Давлатга 21 минг тонна сут сотилди. Бу эса, ўтган йилнинг шу даврида сотилган сутдан 8 минг тонна ортиқдир.

Биринчи кварталнинг охирига қадар давлатга пландан ташқари камида 7 минг тонна сут сотилади.

Куни узайтирилган қишлоқ мактаблари

КИШИНЕВ. Молдавия меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг куни узайтирилган мактабларни ташкил этиш тўғрисидаги қарорини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Молдавия телеграф агентлиги мухбири Сорок районидаги Редь-Черешневец қишлоғида бўлди. У ерда республикада биринчи бўлиб куни узайтирилган мактаб ташкил қилинган.

Ўқувчилар, деди директор С. И. Минзату, мактабда ўн соатдан ортиқ бўладилар. Улар бу ерда ўқибгина қолмасдан, дам ҳам оладилар, уй вазифаларини бажарадилар, турли тўгаракларда шуғулланадилар.

Ўқувчилар кунда икки маҳал иссиқ овқат билан таъминланади. Колхоз озиқ-овқат, инвентарь, мактаб ошхонасидаги техник ходимларига ҳақ тўлаш учун ҳамма харажатларни ўз устига олди.

Қўриқ ерларда паррандачилик фермалари

ПЕТРОПАВЛОВСК. Шимолий Қозоғистон областининг колхоз ва совхозлари тухум тайёрлаш квартал планини муддатидан илгари бажарди. Улар давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан икки ярим баравар кўп тухум сотдилар ва топширдилар. Қўриқ ерлар ўзлаштирилмасдан олдин Шимолий Қозоғистоннинг қаттиқ об-ҳаво шароитларида паррандачилик фойда келтирадиган тармоқ бўла олмайди, деб ҳисобланар эди. Бироқ илғор хўжаликлар паррандачилик фермаларида бутун йил бўйи маҳсулот олиш мумкинлигини исботладилар. Илгари областда сувда сузадиган паррандалар фермалари йўқ эди. Ҳозирда эса юз мингдан кўпроқ ўрдак ва ғозлар бор.

Бу йил тўрт ярим минг тоннага яқин парранда гўшти етиштиришга аҳд қилинди.

„Пахтазор бекаси"

АШХАБОД. «Большевик» колхозининг донгдор бригада бошлиғи Қурбонсултон Ёғмурованинг номини Тежен воҳасидаги меҳнаткашларгина эмас, шу билан бирга республикадаги кўпгина кишилар ҳам яхши биладилар.

1958 йилда ўртоқ Ёғмурова бошчилик қилаётган бригада 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 44 центнердан ингичка толали пахта олди. Бу — Тежен воҳасида рекорд ҳосилдир. Ноқулай об-ҳаво шароитига қарамай, ўтган йили ҳам деярлик худди ана шундай мўл ҳосил етиштирилди. Бу муваффақиятнинг сири бригада бошлиғининг кишилар меҳнатини ташкил қила билишидан ва ғўзани моҳирлик билан парвариш қилишдан иборатдир.

Қ. Ёғмурова—мўл ҳосил устасигина эмас. У айни бир вақтда агитатор ҳам бўлиб, оммани янгиликлар, илғор иш усуллари билан моҳирона таништирмоқда. Мана шу сабабдан ҳам коммунистлар уни бошланғич партия ташкилоти бюросининг аъзоси. Мари район партия комитети ва Мари область партия комитетининг аъзолигига сайладилар. Халқ уни якдиллик билан республика Олий Советига депутат қилиб сайлади.

Партия ва ҳукумат 8 март арафасида Қурбонсултон Ёғмуровани Ленин ордени билан мукофотлаб, донгдор бригада бошлиғининг меҳнатига юксак баҳо берди. Колхозда митинг бўлиб ўтди. Колхозчилар, механизаторлар ўз ўртоғини юксак ҳукумат мукофоти билан қизғин табрикладилар.

ОБЛАСТИМИЗДА БОҒДОРЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРАМИЗ

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

БОҒ ВА УЗУМЗОРЛАР ЯНА КЕНГАЙСИН

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг Ўзбекистонда боғдорчиликни ривожлантириш ҳақида чиқарган қарорида етти йилликнинг ёрқин режалари чизиб берилган. Бунга мувофиқ 1965 йилга бориб мева боғлари ва узумзорларнинг умумий майдони икки баравар, уларнинг ялпи ҳосили 2,5—3 баравар, қуруқ мева етказиб бериш эса 4—5 баравар кўпайтирилиши керак. Шунингдек, етти йиллик охирида ҳар бир киши ҳисобига ҳозиргига қараганда 4 баравар, 1970 йилда эса 6 баравар кўп узум ва мева етиштириш мўлжалланган.

Хўш, республикамизда бу вазифани ҳал қилиш учун имконият борми? Бу саволга ҳеч иккиланмай, албатта бор, деб жавоб бериш керак.

Март-апрель ойлари боғбонлар ҳаётида энг муҳим давр ҳисобланади. Шу муддат орасида ток ва мева дарахтларини қанчалик яхши парвариш қилсак, ҳосил шунчалик мўл бўлади, сифати яхшиланади, ўсимликнинг келгуси йиллардаги авжи ҳам яхши бўлади.

Шу кунларда узум ва мева боғларини ўғитлаш энг муҳим тадбирлардан биридир. Бунинг учун ҳар гектар ерга 10—20 тоннадан гўнг, 600 килограммдан суперфосфат ва 300 килограммдан сульфат аммоний солиниши яхши натижа беради. Бу тадбир бажарилиши билан орадан кўп вақт ўтказмай мева қатор оралари 20—22 сантиметр чуқурликда ҳайдалиши, ўсимликларнинг таглари чопиб юмшатилиши керак.

Боғларда яхоблаш, кевис суви бериш ишларини кўнгилдагидек ўтказиш ҳосилдорликни ошириш учун катта фойда келтиради. Чунки бу тадбир туфайли тупроқда намлик кўпаяди. Ток ва мева дарахтлари эртаги озуқа моддаларини яхши ўзлаштиради. Оқибатда ўсимлик бақувват бўлиб, меваси йирик бўлади. Тупроқдаги шўр ювилади, қурт-қумурсқалар қирилиб кетади. Шунингдек, баҳорда бўлган совуқлар ўсимликка кор қилмайди.

Бошқа ўсимликлардаги сингари ток ва мева дарахтларида ҳам турли касалликлар бўлади. Шунинг учун касаллик ва зараркунандаларга қарши узлуксиз кураш олиб бориш керак. Кеч кузда япроқлар тўкилади. Боғларда хас-чўплар йиғилиб қолади. Эрта кўкламда буларнинг ҳаммасини куйдириб ташлаш лозим. Чунки кўпчилик зараркунандалар шу барг ва хас-чўпларда макон қурган бўлади. Шунингдек, ўсимликларнинг танасидаги жароҳатларни тозалаш ва дезинфекциялаш, керак бўлса суваш, дарахт танасини оқлаб қўйиш керак.

Ўсимлик танасини оқлаш уларни офтобдан ҳам сақлайди. Боғбонлар эрта кўкламда олма қуртига, рага зараркунандасига қарши актив кураш олиб борсалар, ҳосилдорликни ошириш соҳасида катта иш қилган бўладилар. Аммо бу иш ўсимлик барг ёзгунига қадар асосан тугалланиши керак. Узумларда бўладиган кул касалига қарши кураш ҳам эрта кўкламда ўтказилиши лозим.

Боғларда илдиз атрофидан чиққан кераксиз навдалар бўлади. Булар ҳосилнинг кўпайиши учун зарар келтиради. Шунинг учун бу навдаларни барвақт қирқиб ташлаш лозим.

Узум ва меванинг ялпи ҳосилини оширишда кўчатларнинг текис бўлиши муҳим роль ўйнайди. Тажрибали боғбонлар узум кўчатлари сийракроқ бўлган боғларда пархешлаш йўли билан ток тупини кўпайтирадилар.

Ҳозирги вақтда мўл ва арзон маҳсулот етиштириш катта аҳамиятга эга. Бу вазифани амалга ошириш учун барча хўжаликларда ёғоч сўкчаклар ўрнига узумзорларда темир-бетон устунлардан, сим бағазлардан фойдаланиш керак. Бундай қилинганда сарф-харажатлар камаяди. Чунки темир-бетон устуни камида 50—60 йилга ярайди. Бунинг устига бу устунлар ёғоч устунларга қараганда икки баравар арзонга тушади.

Айрим хўжаликлар токлар уйғонгандан кейин уларни сўкчакларга ёки сим бағазларга кўтарадилар. Бу яхши эмас .Чунки кўтариш вақтида навдадаги бўртиб қолган куртаклар синиб кетади. Натижада ҳосил камаяди. Кўп йиллик тажрибага эга бўлган боғбонлар токни кўкламда об-ҳавога қараб очадилар. Уларнинг тупроқ остида кўкариб барг ёзиб қолишига йўл қўймайдилар. Чунки шундай бўлишига йўл қўйилганда ҳам ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлади. Демак, ток ўз вақтида очилса, ҳосил мўл бўлади.

Ҳозирги кунда республикамиз боғбонлари олдида катта вазифалар турибди. Буларнинг биттаси янги ташкил қилинадиган мева боғлари ва токзорларга ер тайёрлашдир. Айрим жойларда мева кўчатлари кўп ўтқазилади. Бироқ уларнинг кўпи кўкармайди. Кўкарганда ҳам саратонга бориб қуриб қолади. Хўш, бунинг сабаби нима? Сабаби шуки, ер яхши тайёрланмайди, етарли миқдорда ўғитланмайди. Зах сувлар ер юзасига яқинми ёки анча чуқурдами, бу ҳам ҳисобга олинмайди. Агар агротехниканинг бу қоидаларига тўла амал қилинса, кўчат барвақт ўтқазилса унинг ҳаммаси кўкаради, яхши авж олади ва эрта ҳосилга киради .

Боғ ва узумзорларга ҳархил кўчатларни экавериш ярамайди. Шунинг учун серҳосил, меваси мазали кўчатларни танлаш лозим. Шунингдек, экилган кўчатлар ўша шароитга мосланган бўлсин. Шуни унутмаслик кераккн, ток ва мевалар бир ерда бир неча ўн йиллаб қолиб кетадиган ўсимликлардир. Шундай экан, янги боғ ташкил қилиш пайтида жуда эҳтиёт бўлиб, қаторларнинг қинғир-қийшиқ бўлмаслигига, ҳар бир туп орасининг баравар масофада бўлишига эътибор бериш зарур.

Янги кўчатлар планли равишда экилади, албатта. Шундай бўлгандан кейин мевалар кучга киргунча бир неча йил ўтади. Ана шу муддатда экин майдонларидан тўла ва унумли фойдаланишни назарда тутиб, асосий кўчатлар орасига олча, шафтоли сингари мева кўчатларини ўтқазса яхши бўлади. Чунки бу мевалар 2—3 йилда ҳосилга киради. Боғни ташкил қилувчи асосий мева кучга кириб, яхши ҳосил бера бошлаганидан кейин вақтинча ҳосил олиш учун экилган мевалар олиб ташланаверади.

Айрим хўжаликлар янги ташкил қилинган боғларда қатор ораларига пахта, сабзавот, полиз экинлари экадилар. Ердан тўғри фойдаланишда бунинг аҳамияти катта. Бироқ бунда бир нарсага эътибор бериш керак. Бир йиллик экинлар парвариш қилинганида мева кўчатларининг шикастланишига, илдизининг қирқилишига йўл қўймаслик лозим.

Боғдорчиликни кескин ривожлантиришда малакали кадрларнинг роли катта. Шунинг учун бу ишга ишнинг кўзини билган, кўп тажриба орттирган ишчан кадрларни жалб қилиш керак. Ҳозирданоқ боғдорчилик бригадалари ва звенолари ташкил қилиб, уларга етарли миқдорда ишчи кучи ва транспорт ажратиш даркор.

Айрим хўжаликларда боғдорчилик учун анчагина ишчи кучи ажратилади. Бироқ ёз мавсумида бу ишчи кучининг бир қисми хўжаликнинг бошқа тармоқларига юборилади. Оқибатда боғлардаги зарур ишлар орқада судралиб қолади. Бундан буён мана шундай нотўғри иш усулларига барҳам бериш зарур. Шунга эришиш керакки, ҳар бир хўжаликнинг раҳбарлари бундан буён боғдорчиликка ҳам хўжаликнинг ғоят муҳим соҳаси деб қарасинлар. Боғдорчиликни ривожлантириш ишини ишончсиз шахслар қўлига топшириб қўймай, бу соҳага шахсан ўзлари раҳбарлик қилсинлар. Бу—мева ва узумни кўпайтириш соҳасида етти йиллик планда кўрсатилган вазифаларни таъминлашда ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

М. МИРЗАЕВ.
Шредер номли мевачилик илмий-текшириш институтининг директори.

Боғбонлар ҳиссаси

Коммунист Усмонқул Эшонқулов бошқараётган бригада далаларида қор ҳали тоза эриб битмасданоқ иш қизиб кетди. Бир томонда 10 чоғлиқ киши қозиқ қоқиб режа сими тортаяпти, иккинчи томонда чуқур қазилиб, кўчат ўтқазишга тайёргарлик кўрилмоқда, хув нарироқдагилар ана шу чуқурларга ўғит солиш билан бандлар.

«Бўстонлиқ» боғ совхози 3-бўлимининг ишчилари квадрат-уялаб кўчат ўтқазишни ана шундай кенг авж олдириб юбордилар.

— Бу йил 45 гектар майдонга ўрик, 20 гектар майдонга олча ва 50 гектарлик тоғ бағридаги яйловга ёнғоқ кўчатлари ўтқазишга аҳд қилганмиз,— дейди ўртоқ Эшонқулов,— ҳозир ана шу кўчатларни март ойи ичида экиб тамомлаш учун ҳаракат қилаяпмиз. Ҳа, шу йўл билан тоғ бағридаги 600 гектарлик кенг яйловни икки-уч йил ичида боғроғларга айлантирамиз.

Бўлим ишчилари шаҳар аҳолисини мўл-кўл мева ҳосили билан таъминлаш мақсадида гектаридан 75 центнердан олма, 35 центнердан ёнғоқ ва 45 центнердан ўрик ҳосили етиштирамиз, деб аҳд қилдилар. Г. Давлатов, Т. Ғуломов, Х. Мамагиёсов, Б. Пирметов, У. Ғойибназаров каби ишчилар кунлик нормаларини ортиғи билан бажариб, кўчат ўтқазишда ҳаммага намуна бўлмоқдалар.

Н. ТОЖИБОЕВ,
Бўстонлиқ райони.

Мевалар кўпаяди

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда боғдорчилик ва узумчиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорига Юқори Чирчиқ районининг меҳнаткашлари амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Хўжаликларда кўплаб мевали дарахтлар ўтқазишга катта аҳамият берилабошланди. Бу соҳада Карл Маркс номли колхоз правлениеси бирмунча тадбирларни амалга оширди. Колхозда 30 кишидан иборат боғдорчилик бригадаси тузилди. Ҳозир боғбонлар кўплаб мевали дарахтлар ўтқазиш ва уларни парвариш қилишни қизитиб юбордилар.

Бу йил колхоз янги 10 гектар ерни ўзлаштириб, боғзорга айлантиради. Ҳозиргача унга 7 минг туп ток кўчатлари ўтқазилди. Анор, олма ва бошқа меваларни кўпайтиришга ҳам аҳамият берилмоқда.

Шунингдек «Ленинизм», «Коммуна», «III интернационал» колхозларида ҳам етти йилликнинг иккинчи йилида қўшимча равишда ўнлаб гектар ерда мевали боғлар ташкил қилиш юзасидан зарур чоралар кўрилмоқда.

— Биз, — дейди «Гулистон» колхозининг раиси ўртоқ Э. Холматов, — мавжуд 257 гектар ердаги токзорни парвариш қилишни тубдан яхшилаймиз. Уни ўз вақтида илғор агротехника фани талаблари асосида парвариш қилиш йўли билан ҳар гектар ердан камида 100 центнердан узум етиштириш мажбуриятини олдик.

Районимизнинг боғбонлари илғорларнинг бой тажрибаларидан кўпроқ ўрганиб, узумчилик ва боғдорчиликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшиш учун курашмоқдалар.

Ю. БАҲОДИРОВ,
район «Суръат» газетасининг редактори.

„Саломатлик мактаби“

ОҲАНГАРОН, 19 март, (ЎзТАГ). Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг Оҳангарон бўлими ва шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими «Саломатлик мактаби» ташкил қилдилар. Унинг программаси бир йилга мўлжалланган. Бу мактабнинг тингловчилари — шахтёрлар, бинокорлар, энергетиклар ва темир йўлчилар — совет медицинасининг энг янги ютуқлари билан танишадилар, турли касалликлар ва уларга қарши курашиш чоралари ҳақида, турмуш гигиенаси ва рационал овқатланиш ҳақида лекциялар тинглайдилар. Лекциялар илмий-оммабоп фильмларни кўрсатиш билан бирга олиб борилади.

Машғулотларни ўтказишга тажрибали врачлардан Л. Ковалева, М. Эшмуродова, Г. Вигорницкий, Н. Файзуллаев, С. Локшина, А. Сергеева ва бошқалар жалб этилди.

ГАЗЕТА ХОДИМЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Яқинда Чирчиқ шаҳар партия комитети шаҳар газета ходимларининг семинарини ўтказди.

Семинарга шаҳар «Социалистический Чирчик» газетаси, «Азотчик», «Машиностроитель», «Сельмашевец» кўп тиражли газеталарнинг ходимлари, саноат корхоналари ва муассасалардаги деворий газеталарнинг редакторлари қатнашдилар.

Семинарда ишчи-мухбирлар билан ишлашни яхшилаш, корхоналарда рейд бригадалар тузиш, газетада босилган танқидий материалларнинг таъсирчанлиги учун кураш деган темаларда докладлар қилинди.

«Чирчиксельмаш» заводи 3-механика-йиғув цехидаги «Машиностроитель» деворий газетасининг редактори ўртоқ И. Аджиалимов газетанинг навбатдаги сонини тайёрлашдаги редколлегиянинг иш тажрибаси ҳақида, электрокимё комбинати контроль-ўлчов приборлари цехидаги «За автоматизацию» деворий газетасининг редактори ўртоқ В. Лапшин газетада форма ва мазмун ҳақида семинар қатнашчиларига сўзлаб бердилар.

Шунингдек, электрокимё комбинати электро ремонт цехидаги радиогазета редколлегиясининг аъзоси, цех мастери ўртоқ А. Шведнинг радиогазета ва кимёгарлар маданият саройидаги киногазетанинг иши ҳақидаги сўзи ҳам семинар қатнашчиларини анча қизиқтирди.

Шаҳар партия комитетининг инструктори ўртоқ А. Лисенков меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда газеталар олдида турган вазифалар ҳақида гапирди. Семинар шаҳар газетаси, кўптиражли ва деворий газеталарнинг ходимларига методик ёрдам бўлди.

М. МИРАЗИМОВ,
Чирчиқ шаҳар партия комитетининг инструктори.

* * *

Оржоникидзе районида ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳамда деворий газета редакторларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари деворий газеталарда босилаётган материалларнинг мазмунини яхшилаш, газетага нималар тўғрисида ва қандай ёзиш масалаларини кенг муҳокама қилдилар.

Йиғилишда район «Коммунизм тонги» газетасининг актив мухбирларига мукофотлар берилди.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ИНТЕРНАТ ҚУЧОҒИДА

Куйбишев районида яқинда ишга тушган мактаб-интернатда ишчи ва хизматчиларнинг 600 дан ортиқ фарзанди таълим олмоқда. Мактабда 56 тажрибали педагог ёшларга фан асосларини қунт ва собат билан ўргатмоқда.

Мактаб-интернатда ёшларнинг чуқур билим олишлари ва ҳунарманд бўлиб етишишлари учун ҳамма шарт-шароитлар яратиб берилган. Ўқувчилар учун бир хилдаги кийим-кечаклардан тортиб кунига тўрт маҳал бериладиган овқатгача — ҳамма нарса давлат ҳисобига ташкил қилинади. Ётоқхонага кирсангиз у ердаги саранжом-саришталикни, озодалик ва тартибни кўриб ҳавасингиз келади. Махсус дам олиш хоналарини айтмайсизми? Бу хоналарда радиодан концерт тинглаш, телевизор программаларини томоша қилиш, газета ва журналларнинг янги сонлари билан танишиш, шахмат-шашка, домино ва бошқа ўйинлар билан шуғулланиш, хуллас маданий ва сермазмун дам олиш мумкин.

Мактаб-интернатнинг ҳамма зарур инвентарлар билан жиҳозланган спорт зали, етти хоналик ошхонаси, ётоқхона ва бошқа жойларда ўқувчиларнинг нормал ҳаёт кечиришлари учун ҳамма шароитлар муҳайёдир.

Мактабда таълим-тарбия ишлари яхши ташкил қилинган. Айниқса ёшларга ҳунар ўргатиш, уларнинг меҳнатга бўлган муҳаббатини ошириш соҳасидаги ишлар таҳсинга лойиқдир. Мактабда дурадгорлик, токарлик, слесарлик устахоналари ишлаб турибди. Ўқувчилардаги фан ва техниканинг турли соҳаларига қизиқишлари ҳам ҳисобга олиниб, янги-янги тўгараклар ташкил қилинмоқда. Ёш радистлар тўгараги, ёш кино ҳаваскорлари тўгаракларида ҳам машғулотлар қизғин бораётир. Бу тўгараклар учун ҳамма зарур асбоб ва аппаратура сотиб олинган.

Бу суратларда Тошкентдаги 2-мактаб-интернат ўқувчиларининг ҳаётидан олинган айрим лавҳалар ўз ифодасини топган.

Кино тўгарагининг раҳбари Ботир Алиев ҳаваскорларга кинопроекторни созлаш йўлларини ўргатмоқда.

Политехника таълими ўқитувчиси техник А. Павлов 6-синф ўқувчиларига слесарлик станогида деталлар ясашни ўргатмоқда.

Мактаб радио узели ҳаваскорлар томонидан бошқарилади.

М. Нуриддинов фотолари.

Хўжаликнинг сердаромад тармоғи

Кишиларнинг самарали меҳнатлари туфайли экин ерларининг ҳосилдорлиги тобора яхшиланиб бораётир. Авваллари колхозимизда гектар бошига олинадиган пахта ҳосили 10 центнердан ошмас, бунинг устига пахтадан ўзга экинлар экишга аҳамият берилмас эди. Биз пахтачиликни ривожлантириш билан бирга боғдорчилик, токчиликка ҳам аҳамият бера бошладик. Илғор агротехника қоидаларига тўла риоя қилиб бир неча йил ичида ҳосилдорликни анча оширдик. 6 центнердан пахта олган еримиздан энди 30 центнердан ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» олишга эришмоқдамиз.

1956 йилнинг боши эди. Ҳисобот сайлов йиғилишида мевали дарахтлар ўтқазишга аҳамият берилмай қўйилгани ҳақида жиддий гап бўлди. Ҳар бир киши кўнглидаги гапни айтди. Баъзилар шўр ерларда мевали дарахтлар кўкармаслиги, яна бировлар эса бу ишни уддалаш қийинлиги ҳақида гапиришди. Охири колхозчи Ихлос Умаров сўзга чиқди. У мевали ва мевасиз дарахтларни ўтқазишдан аввал ернинг шўрини йўқотиш кераклигини айтди. У ўз сўзининг охирида: «бизда боғдорчилик, токзорчиликни ривожлантириш учун ҳамма имконият бор» деди. Шу билан бирга у, олма кўчатлари топишни ўз бўйнига олди.

Умаровнинг гапи ҳаммага ёқиб тушди. Умумий йиғилиш ўртоқ Умаровни боғдорчилик бригадасининг бошлиғи қилиб сайлади. Шундай қилиб бизда боғдорчилик бригадаси ташкил этилди. Ўртоқ Умаров Фарғона водисидан 30 минг туп кўчат келтирди. Болбек Исломов, Шокир Жўраев каби колхозчилар кекса боғбон Ҳожи ота раҳбарлигида ишга киришдилар. Кўчатларни ўз вақтида парвариш қилиб, тагини чопди, вақтида суғорди. Натижада чўлда олмазор вужудга келди.

Иккинчи йилга келиб 25 гектар ерни токзорга айлантирдик. Бунинг ёнига анор кўчатлари ҳам ўтқазилди. Бизнинг ишимизга Шредер номли боғдорчилик илмий-текшириш институтининг ходимлари ҳам яқиндан ёрдам беришди. Илмий ходимлар, агрономлар хатоларимизни тузатиб туришди. Ишимиз юришиб кетди. Ҳозир 200 гектарга яқин боғимиз бор. Йиллар ўтиши билан янги олмазор, токзорларнинг ҳосили тўхтовсиз кўпая беради. Ўтган йили 6 тонна ҳосил олдик. Бу йил эса 50 тоннага яқин олма олиш умидидамиз. 1959 йили узумдан анча кўп даромад қилдик. Агар ўтган йили ҳаммаси бўлиб 216 минг сўмлик узум сотилган бўлса, бу йил камида бир миллион сўмга яқин даромад қилинади.

Колхозчиларимиз жамоат боғдорчилигини ривожлантиришга ана шундай аҳамият бермоқдалар. Улар партия, ҳукуматимизнинг токчилик ва боғдорчиликни ривожлантириш ҳақидаги қарорини зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Улар бу соҳадаги резервларни янада кўпроқ ишга солиш режаларини тузмоқдалар.

Ҳозир биздаги колхозчи хонадонларнинг ярмидан кўпи ўз томорқасига ток, олма кўчатлари экишмоқда. Ҳовли атрофлари, ариқ ёқаларига мевали дарахт кўчатлари ўтқазиш яхши йўлга қўйилмоқда.

Бу йил колхозимиз боғи яна 60 гектар кенгаяди. Жуда кўп олма кўчатлари, ток қаламчалари ўтқазамиз.

Биз боғдорчилик, токчиликдан мўл ҳосил етиштириш учун бутун чораларни амалга оширишга ҳаракат қилмоқдамиз. Декабрь, январь ойлари ичида токларни бир неча бор чилла суви билан суғордик. Бу йилдан бошлаб ҳар гектар ҳисобига 300—350 килограмм азот ва 150—200 килограмм суперфосфат соламиз. Ток тагига девор кесаги ва бегона тупроқ тўкамиз. Октябрнинг биринчи ўн кунлигида кўмиб қўйган токларни 25 март — 6 апрель ўртасида очиб, унинг барвақт ҳосилга киришига ҳаракат қиламиз. Токларнинг қатор ораларини ишлашни механизация ёрдамида ишлаш чораларини кўрамиз.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларидан руҳланган соҳибкорларимиз, боғбонларимиз ва барча колхозчиларимиз олма, узум ва бошқа ноз-неъматлар етказиш учун янги куч ва ғайрат билан меҳнат қиладилар ва бепоён Мирзачўл ерларини яшнаган боғларга айлантириш ишига муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Қ. СИНДАРОВ,
Сирдарё районидаги Сталин номли колхознинг раиси.

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг Сталин участкасида 164 гектарлик олмазор боғ бор. Ҳозирги кунда боғда баҳорги парвариш ишлари қизитиб юборилди. 18 гектар ерга қўшимча мевали дарахт кўчатлари ўтқазилмоқда. Суратда: (чапдан) боғдорчилик бригадасининг бошлиғи И. Жўраев ва техник — боғбон Э. Мирзараҳматов ўртоқлар олма дарахтини бутамоқдалар.

В. Салов фотоси.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

ИЛК ҚАДАМ

Заркент тоғларининг қорли чўққилари кўкдаги момиқ булутларга уланиб кетгандек кўринади. Илк баҳор нафаси билан эндигина қордан бўшаган пасти-баланд қир тепалар ранг бериб турибди. Кузда шудгор қилиб қўйилган қорамтил бўрсилдоқ далаларнинг этаги қирларга туташиб, гўё тоққа ўрмалаётгандек туйилади.

— Яна 15 кундан кейин келсангиз, бу ерларга,— деди ҳамроҳларимиздан бири — колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Нажим Тўқсонбоев,— далада иш қайнаб кетади.

Ҳа жўшқин меҳнат ҳаёти бошланади. Колхозчиларнинг ялласи, трактор ва машиналарнинг овози янграйди. Қирдаги кўкатлар бўй беради, лолалар очилади, қушлар сайрайди. Колхоз йилқилари, қулунлари кишнайди. Қўзи-қўйлар маърашиб, сигир-бузоқлар мўърайди. Чўпон найининг саси буларга жўр бўлиб, инсон қалби ҳис-туйғуларини ўзига мафтун этади.

— Ўша пайтларда,—дейди Мирсаид сўзга аралашиб,— чўпоннинг ўтовига меҳмон бўлишнинг ҳам бошқача гашти бор. Меҳнатнинг тагги роҳат, деганларидек бир томонда қимиз шопирилиб, иккинчи томонда қайнатма шўрва биқиллаб турса, унинг савобига ким етсин.

— «Чўчқа гўштиданми?» деб кулишдик.

— Истасангиз янги туғилганидан кабоб ҳам қилдириб бераман.

Пайраҳа тушиб қолган йўлдан бормоқдамиз. Ҳангома билан довон ошиб, фермага етиб келганимизни ҳам билмай қолдик. Қир бағридаги тепалик устига қўндирилган бино атрофида сон-саноқсиз товуқлар дон лаб юрибди.

Товуқхонанинг олдидан ўтиб борар эканмиз, «бу товуқчилик фермамизнинг бир участкаси,— дейди Тўқсонбоев,— бунақадан бир қанча жойда бор. Бу йил ҳаммасини бир жойга тўпламоқчимиз».

Қир оралиғидан оқиб келаётган зилол чашма сувини ёқалаб пастга тушдик. Атрофи қир тепалар билан ўралган сайҳон ерда ферманинг чўчқахоналари жойлашган. Колхознинг 400 га яқин чўчқаси шу ерда боқилар экан.

Ўртоқ Мирсаид САИДОВ.

— Чўчқачилик, — дейди Тўқсонбоев, — бизнинг колхоз учун янги касб десак бўлади. Асосан 1956 йилдан бошланган бўлса ҳам, бу иш билан мунтазам шуғулланадиган киши бўлмади. Бири кетиб, бири келадиган қўнимсиз чўчқабоқарлар билан узоққа бориб бўлмаслигига кўзимиз етди. Ферма мудири ўртоқ Саидовнинг ўзи ҳам бунга тушуниб қолди. Кейинчалик шу иш билан ўзи шуғулланишга астойдил бел боғлади. У, бу истагини колхоз правлениесига билдирганда, биз ҳам қаршилик қилмадик. Аксинча Мирсаиднинг ташаббусини қўллаб-қувватладик.

Мирсаид Саидов чўчқабоқарликка ўтгандан кейин бу касбга бошқа талабгорлар ҳам чиқиб қолди. Ҳар қандай касбнинг ҳам ишқибозлари бўлади. Бир киши бир касбга илтимот қўйдими, ишга астойдил киришади. Ё иш ўлсин, ё одам, дейди. Мирсаид ака касбдошликка ишқибозлардан тачлаб олди. «Қочиб кетадиган бўлсанг, — деди у илтимос қилувчиларга, — келмай қўяқол. Ўзимиз ҳам эплаштирамиз. Жон куйдирадиган бўлсанг кел. Баҳамжиҳат ишлаймиз».

Колхознинг жонкуярлари оз дейсизми. Рихсивой Ортиқов, Холдор Мирсолихов ўртоқлар Мирсаиднинг қўлтиғига киришди.

Ўтган йили кузда ҳар йилгидан кўпроқ озуқа тайёрланди. Ўрага силос бостирилди, омборда ем, картошка ва бошқа тўйимли озуқалар ғамланди. Гўштга топшириладиган чўчқалар бўрдоқига боқилди. Она чўчқалар алоҳида парвариш қилинади. Улар декабрь ойига келиб болалай бошлайдилар.

— Болалашга келганда,— дейди Мирсаид, — бунга тўғри келадигани йўқ. Яхши парвариш қилинса йилига икки марта болалайди. Ўрта ҳисоб билан бир йилда ҳар бир она чўчқадан 24 та бола олиш мумкин. Тез етилишини айтмайсизми. Боқувини келтирсангиз ҳа демай 80—100 килограмм тошни босаверади.

Колхоз чўпонлари билан суҳбатлашар эканмиз, уларнинг КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қароридан, Пленумда сўзлаган Львов областидаги Шевченко номли колхознинг донгдор чўчқабоқари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ярослав Чижнинг нутқидан, ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев сўзида келтирилган мароқли фактлардан бениҳоя руҳланганликлари бизни ниҳоятда хурсанд қилди. Бу ўринда ўртоқ Мирсаид Саидовнинг ишчан агитатор эканлигини ҳам қайд қилиб ўтиш керак.

— Биз декабрь Пленумидан кейин,— дейди у, —ўз имкониятларимизни қайта кўриб, зиммамизга янги мажбуриятлар олдик. Етти йилликнинг иккинчи йилида Ярослав Чижнинг изидан бориб, давлатга 50 тонна чўчқа гўшти сотиш, чўчқалар сонини 900 га етказиш ва 300 она чўчқани сақлаб қолиш мажбуриятини олдик.

Арслон изидан, йигит сўзидан деганларидек, «Коммуна» колхозининг чўчқабоқарлари ўз мажбуриятларини бажариш йўлида дадил қадам ташлаб олға бормоқдалар. Илгари ташланган бу илк қадамнинг тетик ниҳоллари кўрина бошлади. Колхоз шу йил январь ойидаёқ давлатга 32 центнер чўчқа гўшти сотди. Ваҳоланки ўтган йил давомида ҳаммаси бўлиб 42 центнер чўчқа гўшти сотилган эди.

Бу колхоз чўчқачилик фермасининг юксалиш йўлига тушиб олганлигидан далолат беради.

А. МИРБОБОЕВ,
Паркент.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Смоленск санъаткорларининг гастроли

... Концерт умумий хорнинг чиқиши билан бошланади. 40 санъаткордан иборат хор бирин-кетин репертуаридаги энг яхши номерларни ижро этади. Қадимий рус ашула ва лапарлари, Россиянинг бепоён ўрмонларини улуғловчи халқ қўшиқлари, меҳнатсевар кишиларимиз мадҳи тараннум этилган номерлар улуғвор янграйди.

«Дўстлигимиз мустаҳкам», «Смоленскликлар бизникида» деган номерлар хор ижросида шўх ва таъсирли бажарилади.

Навбат хор коллективининг солистларига келади.

Залда бирдан кулги кўтарилади. Саҳнага шўх рақсни усталик билан ижро этиб кириб келган солистлардан Н. Хмелевский билан В. Титов комик ҳаракатлари билан томошабинларга ёқиб қоладилар. Саҳнага кириб келган бир группа раққосалар уларнинг ўйинларини тағин ҳам авжга чиқариб юборади. «Камарин рақси» деб аталувчи номерда рус халқ рақсининг энг характерли томонлари мужассамлаштирилганки, номер воқеаси томошабин хотирасида узоқ сақланиб қолади.

Концерт программасига киритилган «Ноябрда, ҳовлида», «Лапар» деган номерлар Москвада бўлиб ўтган ёшлар ва студентларнинг VI Жаҳон фестивалининг лауреати, хор коллективининг талантли солисти В. Пальвинский томонидан жуда таъсирли ижро этилди.

Солист В. Шабельников ҳам ўзининг ажойиб таланти билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлади. «Ватаним», «Хўроз» деган лирик қўшиқлар ҳам унинг ижросида жозибали куйланади.

Концертда солистлардан Н. Баданина, П. Полонский, А. Дарьин, В. Князевларнинг чиқишлари ҳам қизғин кутиб олинади.

Тошкент меҳнаткашлари пойтахтимизга гастролга келган Смоленск ашула, рақс ва хор ансамблининг Свердлов номли концерт залида бераётган концертларини катта завқ билан томоша қилмоқдалар. Смоленсклик санъаткорлар кейинги икки ой ичида Олмаота, Фрунзе ва Урал шаҳарларида ҳам гастролда бўладилар.

О. САИДАМИНОВ.

Суратда: хор коллективи «Дўстлигимиз мустаҳкам» деган номерни ижро этмоқда.
М. Нуриддинов фотоси.

Савол-жавоб кечаси

Яқинда пойтахтимизнинг Октябрь районидаги 40-мактаб биносида «Кўкча» ва «Янги шаҳар» маҳаллалари аҳолиси учун савол-жавоб кечаси ўтказилди. Кечада табиий-илмий билимларни пропаганда қилувчи республика музейининг ходимлари Исроил Аҳмаджонов, Шокира Эшпўлатова, Анвар Саидов ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар. Йиғилганлар аввал «Оламнинг тузилиши ҳақида фан ва дин», «Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши», «Ислом дини ва унинг ақидалари» ҳақидаги докладларни тингладилар. Сўнгра савол-жавоб бошланди «Қуръон нима?», «Худа борми?», «Жаннат нимади?» каби бир қанча саволларга маҳалла меҳнаткашлари қониқарли жавоблар олдилар. Кеча охирида «Юлдузларга парвоз этамиз» деган кинофильм кўрсатилди.

500 дан ортиқ киши иштирок этган бу савол-жавоб кечаси қизиқарли ўтди.

О. МУҲАМАДЖОНОВ.

Овчи ва балиқчилар секцияси

Дам олиш кунлари шаҳар атрофларига чиқиб балиқ тутиш, паррандаларни ов қилиш қандай завқли. Бу ҳам яхши хордиқ чиқаришнинг бир тури.

Шунинг учун ҳам Тошкент Темир йўл транспорти инженерлари институтида яқинда ташкил қилинган овчи ва балиқчилар секциясига студент ва ўқитувчилар қизиқиш билан ёзилмоқдалар. Секция бюроси бир қанча тадбирлар белгилади. Жумладан, ҳаваскор овчилар учун назарий ва практик машғулотлар ўтказиб туриш, дам олиш кунлари шаҳар атрофидаги кўл ва қамишзорларга саёҳатга боришни ташкил қилиш мўлжалланмоқда.

М. СУЛТОНОВ.

Кеча француз тилида ўтказилди

Тошкентдаги чет тиллар педагогика институтининг студентлари Париж коммунаси кунини тантанали йиғилиш ўтказиб, нишонладилар. Француз тилида ўтказилган бу кечада француз тили факультетининг IV курс студенти Зокирова Париж коммунаси тўғрисида доклад қилди. Студентлардан Исоқова, Сокач, Зиновкинлар коммунанинг аҳамияти ҳақида гапирдилар.

Кечанинг иккинчи қисмида III курс студенти Жуманиёзов Париж коммунасига бағишлаб ёзган ўз шеърини, Узоқов, Каримов, Тўйчиев ва Саидов ўртоқлар эса француз тилидаги пъесадан парчалар ва шеърлардан ўқиб бердилар. Кеча охирида партия гимни — «Интернационал» француз тилида ижро этилди.

Қ. Қурбонбоев.

Тамарахоним завод маданият уйи саҳнасида

Куни бўйи давом этган баракали ижодий меҳнатдан сўнг Чирчиқ шаҳрининг кимёгарлари, машинасозлари, энергетика бинокорлари, шунингдек шаҳар атрофидаги Бўстонлиқ ҳамда Оржоникидзе районларининг колхозчилари яқинда «Узбеххиммаш» заводи маданият уйига тўпландилар. Улар бу ерга талантли қўшиқчи Тамарахоним бошлиқ Ўзбекистон давлат эстрадасининг концертини кўришга келган эдилар.

Томошабинлар жуда хурсандчилик билан кутиб олган СССР халқ артисти, Сталин мукофотининг лауреати Тамарахоним бошлиқ санъаткорлар ўзбек, рус, украин, озарбайжон, арман, албан, ҳинд, хитой ва индонез халқ қўшиқларини катта маҳорат билан ижро этдилар. Ҳар бир қўшиқ ёки куйдан сўнг залда қизғин қарсак садолари янграб турди. Концертга келган 800 га яқин киши маданий хизматдан мамнун бўлиб, яхши ҳордиқ чиқардилар.

Ж. САРИЕВ.

Телевизор экранида

22 МАРТДА

19.30. Мактаб ёшигача бўлган болалар учун рус тилида «Қўғирчоқ театр» деган эшиттириш.

20.00. Сўнгги ахборот.

20.20. Бадиий фильм — «Аёллар ҳимоячиси».

21.40. «Пойтахтимиз меҳмонлари» циклидан эшиттириш.

Тошкент янгиликлари

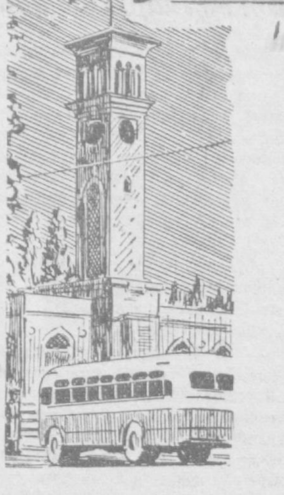

Янги пластинкалар

Пойтахтдаги грампластинка заводида бу йил анчагина янги пластинкалар ишлаб чиқарилади. Атоқли ўзбек шоири, драматурги ва бастакори Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг туғилганига 70 йил тўлиши муносабати билан ўтказиладиган юбилейга бағишлаб тайёрланадиган пластинкалар диққатга сазовордир.

Бундан ташқари ўзбек совет шоирлари шеърлари асосида айтилган қўшиқ ва ашулалар ҳамда ўзбек композиторларининг энг яхши асарлари ёзилган 100 дан ортиқ номда пластинка ишлаб чиқарилмоқда. Ҳозир янги пластинкаларнинг дастлабки партиялари магазинларда сотила бошлади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

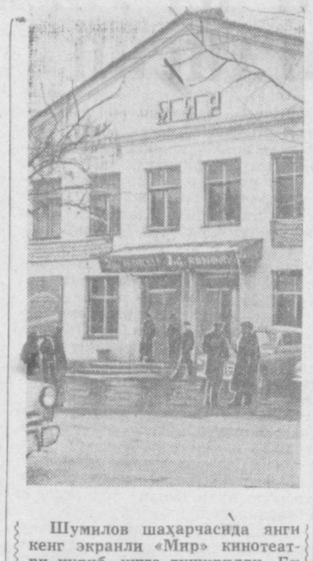

Шумилов шаҳарчасида янги кенг экранли «Мир» кинотеатри қуриб, ишга туширилди. Бу кинотеатр 450 ўринли катта томоша залига эга. Ҳозир бу ерда кенг экранли «Хўрланганлар» кинокартинаси намойиш қилинмоқда. Суратда: «Мир» кинотеатрининг умумий кўриниши.

М. Комлев фотоси.

ЯХШИ ТАДБИР

Бу йил республикамиз техника олий ўқув юртларига ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган ёш ишчилардан икки мингдан кўпроқ киши қабул қилинади. Шу кунларда юқори курс студентлари институтларга кириш учун тайёрланаётган ёш ишчиларга ўртоқларча ёрдам бермоқдалар. Урта Осиё политехника институтининг ташаббуси билан кўпгина олий ўқув юртлари республиканинг энг йирик корхоналарида 15 та ўқув-консультация пунктлари ташкил қилдилар. Студентлар бу ерда тайёрлов курслари программаси бўйича ишчиларга лекциялар ўқиш билан бирга, сиртдан ўқиётган ёш ишчилар учун ҳам қўшимча машғулотлар ўтказмоқдалар. Тўқимачилик комбинати ва «Таштекстильмаш» заводида Тошкент тўқимачилик институтининг учта ўқув-консультация пункти ташкил қилинган. Институтнинг ўндан ортиқ аълочи студентлари ишчилар билан математика ва бошқа фанлар бўйича машғулотлар ўтказмоқдалар. Темир йўл транспорти инженерлари ва алоқа институтлари ҳам ана шундай йўл билан биринчи курсларга кирадиган ишчиларни студентликка тайёрламоқдалар. Бу тадбирлар юқори малакали мутахассислар тайёрлашга ёрдам беради.

Институтнинг муҳим тадқиқотлари

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг ипакчилик илмий-текшириш институти ходимлари пилла ва тут дарахтининг серҳосил, юқори сифатли навларини топиш устида самарали тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати доцент Х. Расулов одатдаги оқ пилла асосида «САНИИШ 10х2» деб аталувчи янги пилла навини яратди. Бу навнинг пилласи йирик, ипак қурти эса иссиқ иқлим шароитига мўлжаллангандир. Унинг ҳар қути қурт уруғидан 85 килограммгача ҳосил олиш мумкин. Янги нав ипак қурти бу йил Андижон, Сурхондарё областлари ва Қўқон группа районларида синаб кўрилади.

Институтнинг старший илмий ходими ўртоқ А. Эмониилов томонидан яратилган «САНИИШ-22» деб ном берилган ипак қурти нави ҳам катта аҳамиятга эгадир. Бу янги навнинг пилласи оқ пиллага нисбатан йирик, толаси мўл ва пишиқдир. Бунда ҳар бир қути қурт уруғидан 92 — 94 килограмм пилла олиш мумкин. «САНИИШ-22» нави бу йил институтда тажрибадан ўтказилиб, келгуси йилдан бошлаб республикамизнинг колхоз ва совхозларига тарқатилади.

Бундан ташқари илмий ходимлар чатиштириш йўли билан 12 хилдан ортиқ янги навдаги тут дарахтларини топдилар. Бу тут дарахтларининг япроқлари катта бўлиб, уни ипак қуртлари иштаҳа билан ейди. Институтда яратилаётган бундай муҳим илмий тадқиқотларни ишлаб чиқаришга жорий этиш мамлакатимиз халқ хўжалиги учун кўплаб фойда келтиради.

Ўзбекистон пойтахтида студентлар шаҳарчаси

Ўзбекистон пойтахтининг ғарби-шимолий қисмида мамлакатда энг йирик шаҳарчалардан бири — студентлар шаҳарчаси қурила бошланди. Шаҳарча территориясида учта олий ўқув юрти — Урта Осиё Давлат университети, Урта Осиё политехника институти ва республика физкультура институтининг ўқув корпуслари ҳамда ётоқхоналари жойлаштирилади. Бу ерда студентлардан 15 мингга яқин киши яшайди ва ўқийди.

Шаҳарчанинг майдони 170 гектардан иборат бўлади. Унинг ўртасида ботаника боғи барпо этилади. Бу боғ бўлажак биологлар ва тупроқшунослар учун тажриба базаси бўлиб қолади. Завод цехлари типида лойиҳалаштирилган студент устахоналари механиклар ва энергетиклар учун қурилади. Кимё ва физика лабораториялари учун алоҳида бинолар қуришга қарор қилинди. Ҳовуз, стадион ва бошқа спорт иншоотлари барпо этиш мўлжаллаб қўйилди.

Студент ётоқхоналаридаги хоналар икки ва тўрт кишига мўлжалланган. Бир қанча уй-жой бинолари ўқитувчилар ва хизматчи ходимлар учун мўлжаллангандир. Бу биноларнинг ҳаммаси батамом газлаштирилади. Уларни иситиш учун ер остидаги иссиқ сув манбаларидан фойдаланиш кўзда тутилмоқда.

Студентлар шаҳарчасида яшовчилар ўзларининг бўш вақтларини скверларда ва паркларда ўтказадилар. Бу сквер ва парклар бутун территориянинг ярмидан кўпроғини ишғол қилади. Катта клуб барпо этиш планлаштириб қўйилди. Клубда студентлар театрининг спектаклларини кўрсатиш учун махсус саҳна бўлади. Клубнинг ёнида кинотеатр қурилади. Студентлар учун кафе, ошхоналар ва бошқа умумий овқатланиш корхоналари, шунингдек медицина муассасалари биноси, болалар боғчалари ва яслилари қуриш мўлжаллаб қўйилди.

Шаҳарчада чет мамлакатлардан келиб ўқийдиган аспирантлар ва студентлар учун меҳмонхона ҳам бўлади.

Физкультура ва спорт

Ботвинник—Таль матчи

19 мартда шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун бўлаётган матчнинг учинчи партияси ўйналди. Талнинг дебютдаги 5-оригинал юриши яхши натижа бермади. 20-юришга келганда жаҳон чемпиони позицион устунликка эришди, сўнгра рақибининг бир пиёдасини ютиб олди. Аммо Таль ўзини йўқотмади, кейинги юришларда рақибини кучли цейнотда қолдирди. Бироқ Ботвинникнинг бой тажрибаси унга шоҳни яхши ҳимоя қилиш имконини берди. Таль бўлса узлуксиз шоҳ бераверио, охири ўйинни дуранг қилди. Уч турдан сўнг ҳисоб Таль фойдасига 2:1 бўлди.

Республика биринчилиги учун

Шахмат бўйича Ўзбекистон СС биринчилиги учун бўлаётган ярим финал мусобақанинг 12-турида турнир пешқадами Мухин Базикинни осонгина ютди. Неверов — Илязова, Шиварев — Горев учрашуви биринчиларининг фойдасига ҳал бўлди. Надеждин — Лазарев, Сорокин — Бударин партиясида Лазарев ва Бударин мағлубиятга учради. Кескин курашдан кейин Бирбрагер — Юсупов, Элбеков — Елистратов партияси дуранг бўлиб тугади. Кечиктирилган ўйинлар давом эттирилганда Лазарев —Елистратов ва Илязова билан дуранг қилиб, Юсуповга ютқазди, Надеждин Елистратовни, Бирбрагер Шиваревни ютди. Ўн икки имкониятдан Мухин 10 очко, Бирбрагер 9 очко, Надеждин 8 очко тўплаб, олдинда бормоқдалар. Бугун турнирда кечиктирилган партиялар ўйналиб, мусобақа якунланади.

У. ЭЛБЕКОВ,
мастерликка кандидат.

СПАРТАКИАДА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Ўзбекистон ёшларининг учинчи баҳорги спартакиадаси программасига киритилган спорт турларидан волейбол, баскетбол ва теннис бўйича мусобақалар натижаси якунланди.

Командалар биринчилиги учун курашда қизлар орасида «Меҳнат» жамияти спортчилари биринчиликни олдилар. Улар ҳамма учрашувларда ғалабага эришган эдилар. «Локомотив» волейболчилари иккинчи ўринни, «Буревестник» спортчилари эса учинчи ўринни эгалладилар. Ўсмирлар ўртасида «Меҳнат резервлари» волейболчилари ғолиб чиқди. Динамочилар иккинчи ўринга чиқди, «Буревестник» спортчилари учинчи ўринда қолди.

Бу тур бўйича «Меҳнат» жамиятининг спортчи қизлари чемпион номини олдилар. Ёш қизлар ҳамма ўйинни мағлубиятсиз ўтказиб юксак маҳорат намунасини кўрсатдилар. Ёш темир йўлчилар иккинчи ўринни, динамочилар эса учинчи ўринни олдилар. Ўсмирлар ўртасида динамочилар яхши ўйин техникасини қўлланиб чемпион бўлдилар. Меҳнатчилар иккинчи, локомотивчилар учинчи ўринни эгалладилар.

«Спартак» стадионининг очиқ кортларида теннис мусобақаси уч кун давом этди. Мусобақага яхши тайёргарлик кўрган майдон эгалари — ўсмирлар командаси биринчи ўринни эгаллади. «Буревестник» жамиятининг қизлар ва ўсмирлар командаси иккинчи ўринни олди. Меҳнатчилар эса учинчи ўринда қолди.

Шундай қилиб, спартакиадада 130 очко тўплаган «Меҳнат» жамияти командаси биринчи ўринда, 124 очко тўплаган динамочилар иккинчи ўринда, 122 очко тўплаган «Спартак» жамияти спортчилари учинчи ўринда бормоқдалар.

Л. Пьянцев.

Редактор: З. ЕСЕНБОЕВ.

Чет элларда

ФРАНЦИЯ-СОВЕТ ДУСТЛИГИ УЧУН

ПАРИЖ, (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущевнинг Францияга келиши муносабати билан мамлакатнинг ҳамма қисмида Франция-Совет дўстлиги кечалари ва оммавий йиғилишлар ўтказилмоқда.

Эпиналь шаҳрида (Вогези департаменти) ўтказилган Франция-Совет дўстлиги кечасига 800 киши тўпланди. Кечада ҳозир бўлган кишиларга «Инсон тақдири» кинофильми кўрсатилди.

Блуа шаҳрида (Луар ва Шер департаменти) Франция-Совет муносабатларини мустаҳкамлаш фойдасига имзолар тўпланди. Имзолар махсус «олтин китоб»га қўйилади. Бу китоб Совет ҳукуматининг бошлиғига топширилади. Жумладан Луар ва Шер департаментидаги 30 шаҳар мэри китобга қўл қўйди.

Совет бадиий фильмлари кўрсатилган кечалар Шаторуда (Эндр департаменти), Трапда (Дордонь департаменти) ва бошқа бир қанча шаҳарларда ҳам ўтказилди.

Н. С. ХРУЩЕВНИНГ ФРАНЦИЯГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

ПАРИЖ, 19 март. (ТАСС). Франция ташқи ишлар министрлиги СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрущевнинг 23 мартдан 3 апрелгача Францияда бўлиши программасини эълон қилди. Программада Н. С. Хрущевнинг Франция президенти генерал де Голль билан қиладиган суҳбатларидан ташқари, мамлакатнинг энг йирик марказларига, шу жумладан Бордо, Марсель, Дижон, Реймс, Лилль, Руан ва бошқа шаҳарларга бориши ҳам кўзда тутилади. Н. С. Хрущевнинг Флендаги Рено заводларига бориши, Версаль саройини бориб кўриши, матбуот конференцияси ўтказиши, радио ва телевидение орқали сўзга чиқиши ҳам мўлжалланади.

Учлар кенгашида Совет Иттифоқининг янги муҳим таклифи

ЖЕНЕВА, 19 март. (ТАСС). Ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги уч давлат кенгашида иштирок қилаётган СССР вакили С. К. Царапкин Женевадаги матбуот конференциясида айтдики, Совет Иттифоқи ҳукуматининг топшириғига биноан, совет делегацияси муҳим таклиф киритди, бу таклиф ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги уч давлат кенгаши зиммасига юклатилган вазифани тез ва ижобий ҳал қилишга йўл очиб беради.

Биз, деди С. К. Царапкин, экспертларнинг 1958 йилдаги Женева кенгаши докладида баён қилиб берилган позицияда тўла равишда турибмиз. Бироқ, Қўшма Штатлар ва Англия ер ости ядро портлатишларини топиш ва аниқлаш ишидаги чегара деб айтилган масалани жиддий тўсиққа айлантириб юборганликлари сабабли Совет Иттифоқи ҳукумати қуйидаги таклифни киритади: Ҳавода, океанларда, космик фазоларда ўтказиладиган ядро синовларининг ҳаммасини ва шартли единица билан ҳисоблаганда 4,75 ва ундан ҳам кўпроқ магнитудали сейсмик тебранишлар туғдирадиган ер ости синовларининг ҳаммасини тўхтатиш тўғрисида шартнома тузилсин.

Шартли единица билан ҳисоблаганда, магнитудаси 4,75 дан кам бўлган сейсмик тебранишлар туғдирадиган ва АҚШнинг даъво қилишича, гўё контроль қилиб бўлмайдиган, яъни пайқаб олинмаган ер ости ҳодисаларига келганда, Совет ҳукумати АҚШнинг Совет Иттифоқи, АҚШ ва Буюк Британия билан биргаликда тадқиқотлар ва экспериментлар программасини ўтказиш тўғрисидаги таклифига рози бўлишга тайёр, аммо, бунинг учун шартнома қатнашчиларининг ҳаммаси шартли единица билан ҳисоблаганда, 4,75 ёки ундан кам магнитудали сейсмик тебранишлар туғдирадиган ҳар қандай ядро қуроли синовларини шу давр ичида ўтказмаслик тўғрисида ўз зиммаларига айни бир вақтда мажбурият олишлари шарт.

Совет ҳукумати Ғарб давлатларининг майлига қараб қўйилган бу янги қадам ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги шартномани кечиктирмай тузишга ва контроль ташкилотларининг иш тажрибалари ҳамда биргаликда тадқиқотлар ва экспериментлар ўтказиш асосида яқин вақт ичида ядро қуролининг ҳамма синовларини абадий тақиқлашга эришишга имкон беради, деб умид қилади.

Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга совғаси

ДЕҲЛИ, 19 март. ТАСС мухбири П. Кречнев хабар беради:

Яқинда Деҳлида ёпилган Халқаро қишлоқ хўжалик виставкасининг совет павильони территориясида бугун виставкадаги бир қанча совет экспонатларини Ҳиндистон ҳукуматига совға қилиб топшириш маросими бўлиб ўтди.

Совет ҳукумати номидан ва унинг топширувига мувофиқ СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов Ҳиндистон қишлоқ хўжалик министри Дешмукхга Суратгарҳдаги механизациялаштирилган давлат қишлоқ хўжалик фермаси учун бир қанча қишлоқ хўжалик машиналари, шу жумладан чигит экадиган ва пахта терадиган машиналарни, йирик ва майда шохли чорва молларининг энг яхши совет зотларини ва уй паррандаларини топширди. Совет ҳукумати совет павильони биносини, очиқ театр биносини ва совет павильони территориясида қурилган бошқа бир қанча биноларни ҳам Ҳиндистон ҳукуматига совға қилиб топширди.

Совғаларни топшириш вақтида Совет Иттифоқининг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов ва Ҳиндистон қишлоқ хўжалик министри Дешмукх нутқ сўзладилар. Совет элчиси ўз нутқида Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тинчлик йўлида мустаҳкамланиб боришига ишонч билдирди.

Ҳиндистон қишлоқ хўжалик министри жавоб нутқи сўзлаб бундай деди: Биз халқаро қишлоқ хўжалик виставкасида сизнинг улуғ мамлакатингиз қатнашганлигига юксак баҳо берамиз. Совет Иттифоқи энг катта ҳисса қўшган бўлса керак. Совет павильонининг Совет Иттифоқининг қишлоқ хўжалигидаги тараққиётини акс эттирувчи экспонатлари ҳинд деҳқонлари учун илҳом манбаи бўлиб хизмат қилди.

Биз Совет Иттифоқининг тажрибаларидан фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Совет Иттифоқи қишлоқ хўжалигини тараққий эттириш учун фандан кенг фойдаланмоқда. Ана шу жуда катта совға Ҳиндистоннинг қишлоқ хўжалигига совет ёрдамининг илк намунаси эмас. Дешмукх Ҳиндистон ҳукуматига совға қилинган совет қишлоқ хўжалик техникаси базасида Суратгарҳда Ҳиндистонда энг йирик механизациялаштирилган қишлоқ хўжалик фермаси ташкил қилинганлигини кўрсатиб ўтди.

Пировардида Дешмукх қимматли совға учун Ҳиндистон Республикаси номидан Совет ҳукуматига ташаккур билдириб, бу совға Ҳиндистон қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга катта фойда келтиришини уқтириб ўтди.

БХИЛАИДА ЯНГИ МАРТЕН ПЕЧИ ҚУРИБ БИТКАЗИЛДИ

ДЕҲЛИ, 19 март. (ТАСС). Ҳиндистонда Совет Иттифоқи билан ҳамкорликда қурилаётган Бхилаи металлургия заводида учинчи мартен печи қуриб битказилди. Бир кеча-кундузда беш юз тонна пўлат чиқара оладиган бу печь яқин кунларда дастлабки эритмани беради.

Тўртинчи мартен печини қуриш ҳам тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

РИМДА НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

РИМ, 19 март. (ТАСС). Бугун эрталаб Римда Грамши номидаги марксизм институтининг биносида назарий конференция бошланди. «Италиянинг бирлиги проблемалари» темасидаги бу назарий конференция Италия бирлаштирилганлигининг юз йиллигини байрам қилиш билан боғлангандир. Конференция ишида Италиядаги ва кўпгина чет давлатлардаги университетларнинг тарихчилари, профессорлари, экономистлар ва философлар, шу жумладан СССР Фанлар академияси тарих институтининг директори профессор Б. М. Хвостов қатнашмоқда.

ИСЁН ҚАТНАШЧИЛАРИ ИРОҚ СУДИ ОЛДИДА

БАҒДОД, 20 март. (ТАСС). Ироқ Республикаси ҳукуматига қарши 1959 йил март ойида Мосулда кўтарилган исён қатнашчиларидан 20 киши Ироқ Республикасининг олий ҳарбий судида полковник Маҳдавий раислигида сиртдан суд қилина бошлади.

Трибуналнинг кечаги ва бугунги мажлисларида бош ҳарбий қораловчи полковник Мажид Амин, суд раиси Маҳдавий нутқ сўзладилар, шунингдек жуда кўп гувоҳлар шоҳидлик берди. Полковник Амин айбланувчилардан икки кишини: майор Маҳмуд Азизни Ироқнинг кўзга кўринган жамоат арбоби Комил Қозончини ўлдирганлиги учун ҳамда лейтенант Ҳайрулло Асқарни ўлимга ҳукм қилишни талаб этди.

Суд ўз ишини давом эттирмоқда.

ТЕАТР:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23, 24/III да премьера **Дон-Кихот.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 22/III да **Фурқат,** 23/III да **Тоғажиянлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—23/III да **Ошиқ Ғариб,** 24/III да **Муқимий.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 23/III да **Нина** ва **Александр** Капитановлар раҳбарлигида **«Чангалзордаги ҳодиса»** номли аттракцион ва янги программада томошалар. Кеч соат 8 да бошланади.

КИНО:

Хўрланганлар (1-серия) — «ВАТАН» (кундуз соат 1 да), «МИР» (Шумилов шаҳарчаси, эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва кеч 10 да 2-серия — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Кочубей (кенг экранли) — «МИР» (кундуз 4, кеч 6 ва 8 да).

Коптоқ — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кобиллик — «ИСКРА» (1 ва 2-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тарих сабоғи — НАВОИЙ номли (кеч соат 5 да ўзбек тилида).

Бу воқеа Пеньковда бўлган эди — «ИСКРА» (3-залда кундуз ва кечқурун).

Мирза Ғолиб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 7 ва 10 яримда).

Кичик оролда — «СПУТНИК» (1-залда кундуз ва кечқурун).

Рус балети усталари — КИНОЛЕКТОРИЙ (кундуз соат 12, 1-25, 2-50, 4-15 ва кеч 9 яримда).

Тошкентдаги
ЖДАНОВ НОМЛИ АРТЕЛГА
кўчма мастерскойларда мебель ремонт қилиш учун
5, 6, 7-разрядли **дурадгорлар**
керак

Биринчи навбатда инвалидлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Гвардия полковниги Хўжаев кўчаси, 3-уй. Телефон — 34-121.

Фурқат кўчаси, Актюбинск проезд, 44-уйда турувчи Юрий Бенционович Кайковнинг Паркент кўчаси, 49-уйда турувчи Раиса Ивановна Кайковадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 4-участка халқ судида кўрилади.

Навоий кўчаси, 8-тупик, 11-уйда турувчи Юрий Иосифович Цехновицернинг шу уйда турувчи Галина Владимировна Горинадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 8-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156 Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808. 115. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 02605. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А-1557.